

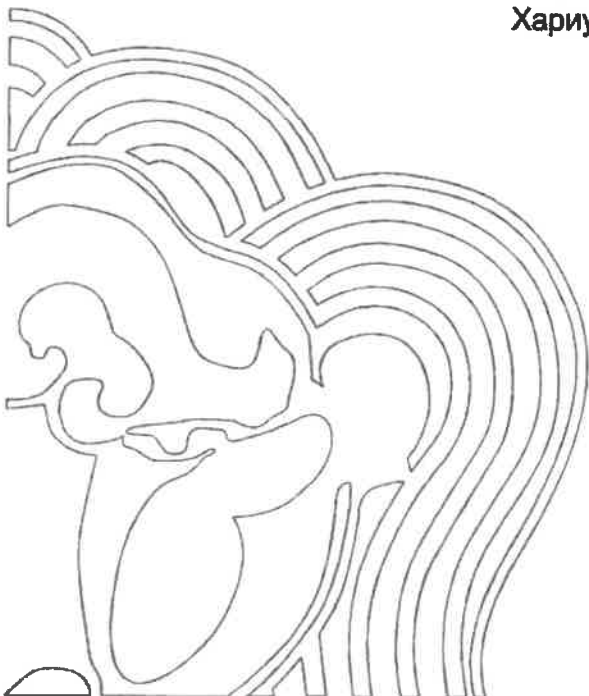

БЭЙКЕР ТИЛЛИ ДАЛАЙВАН АУДИТ

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

МОНГОЛЫН МЯНГАНЫ СОРИЛТЫН САН

Монгол Улсын Засгийн Газар болон Мянганы Сорилтын Корпорац хооронд 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдөр байгуулагдсан Компакт гэрээний дагуу Монголын Мянганы Сорилтын Сангийн удирдан зарцуулж буй Мянганы Сорилтын Корпорацийн БТТГГС болон КГУС-ийн эх үүсвэр тус бүрийн 2021 оны 3 дугаар сарын 31-нээр тасалбар болгосон хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн Аудит

ТАЙЛАНГИЙН АГУУЛГА

БҮЛЭГ	ХУУДАС
Тайлан хүлээлгэн өгөх захидал	5
1. Хөтөлбөрийн тухай	7
Ерөнхий мэдээлэл Төслийн зорилго, зорилтууд Аудитын хамрах хугацаа Гол оролцогч талууд Шууд бус зардал Хуваарилагдсан өртгийн тайлан (Засгийн Газрын оруулах хувь хэмжээ) Өмнөх аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгах	
2. Аудитын зорилго ба хамрах хүрээ	10
Аудитын зорилго Аудитын хамрах хүрээ Аудитын хөтөлбөрүүд Цар хүрээний хязгаарлалт АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын үл тохирол	
3. Аудитын үр дүнгийн хураангуй	14
БТТГГС-ийн эх үүсвэрийн 2017 оны 5 сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан, КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2018 оны 7 сарын 27-ны өдрөөс 2021 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлантай холбоотой аудитаар илэрсэн асуудал ММСС-ийн Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналтын талаар аудитаар илэрсэн асуудал ММСС-ийн гэрээ, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцлийн талаар аудитаар илэрсэн асуудал	
4. Аудиторын тайлангууд, нэмэлт тодруулга	15
Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудиторын тайлан (БТТГГС ба КГУС) Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан (БТТГГС ба КГУС) БТТГГС-ийн эх үүсвэрийн 2017 оны 5 сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2018 оны 7 сарын 27-ны өдрөөс 2021 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн нэмэлт тодруулга Дотоод хяналт, нийцэл, бусад асуудлын талаар хараат бус аудиторын тайлан	
5. Эргэлзээтэй зардал, аудитаар илэрсэн асуудлын дэлгэрэнгүй	29

ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлийн бүрэлдэхүүн

Саналын эрхтэй гишүүд

Б. Батцэцэг	Дарга, Гадаад харилцааны Сайд
Д. Ганболд	Гишүүн, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга
С. Магнайсүрэн	Гишүүн, Барилга, хот байгуулалтын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга
С. Наранцогт	Гишүүн, Сангийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга
Б. Насантогтох	Гишүүн, Эрчим хүчний яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга
Т. Гантөмөр	Гишүүн, Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежер бөгөөд Захирагчийн ажлын албаны дарга
Н. Батсүх	Гишүүн, ШУТИС-ийн Геологи, Уул уурхайн сургууль, Геологи, гидрогеологийн салбарын зөвлөх профессор
Б.Цолмон	Зориг сангийн Гүйцэтгэх захирал
О.Амартүвшин	МҮХАҮТ-ын Ерөнхийлөгч

Саналын эрхгүй гишүүд

Алекс Рассин	Гишүүн, МСК-ын Монгол дахь Суурин Төлөөлөгч
Э.Содонтогос	Гишүүн, ММСС-ийн Гүйцэтгэх захирал

ММСС-ийн Удирдлагын багийн бүрэлдэхүүн

Э.Содонтогос	Гүйцэтгэх захирал
С.Зоригт	Хөтөлбөр хариуцсан дэд захирал
П.Баяр	Хуулийн ерөнхий зөвлөх
Б.Батбаяр	Дотоод аудитын захирал
Б.Батсүх	Баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах төслийн захирал
Т.Хишигт	Хаягдал ус дахин боловсруулах төслийн захирал
Л.Өнөржаргал	Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах төслийн захирал
Б.Ууганбаяр	Мониторинг үнэлгээний захирал
А.Отгончимэг	Нийгэм, жендерийн оролцоог хангах асуудал хариуцсан захирал
Г.Уранчимэг	Санхүүгийн захирал
Э.Энхгэрэл	Захиргааны асуудал хариуцсан захирал
Т.Энхтунгалаг	Худалдан авах ажиллагааны захирал
Ц.Дашзэвэг	Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээний захирал
Б.Амарсанаа	Олон нийттэй харилцах асуудал хариуцсан захирал

Товчилсон үгийн жагсаалт

АМНБИ	Америкийн Мэргэшсэн Нягтлан Бодогчдын Институт
АНУ	Америкийн Нэгдсэн Улс
Ам.доллар	Америк доллар
БТТГГ	Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ
БТТГГС	Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээний санхүүжилт
ГХЯ	Гадаад харилцааны яам
ДБТ	Дотоод Бизнесийн Төв
ДЦС	Дулааны цахилгаан станц
ЗГ	Засгийн газар
МУЗГ	Монгол Улсын Засгийн газар
ММСС	Монголын Мянганы Сорилтын Сан
МСК	Мянганы Сорилтын Корпораци
ММНБИ	Монголын Мэргэшсэн Нягтлан Бодогчдын Институт
МУХАУТ	Монголын Үндэсний Худалдаа, Аж Үйлдвэрийн Танхим
ОСНААУГ	Орон сууц нийтийн аж ахуйн удирдах газар
КГУС	Компакт гэрээний урьдчилсан санхүүжилт
СХТ	Санхүүгийн хариуцлагын төлөвлөгөө
СТДХ	Санхүүгийн тайлагналын дотоод хяналт
СЕГ	Статистикийн Ерөнхий Газар
ТЦБ	Төв цэвэрлэх байгууламж
ТНС	Төлбөрийн нэгдсэн систем
ХХБ	Худалдаа Хөгжлийн Банк
ХСУХАТАУЗЗ	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл
УСУГ	Ус сувгийн удирдах газар
УМС	Удирдлагын мэдээллийн систем
ҮАА	Үндэсний ажлын алба

БЭЙКЕР ТИЛЛИ ДАЛАЙВАН АУДИТ

Аудит, баталгаажуулалт, хөрөнгийн болон
бизнесийн үнэлгээ, зөвлөх үйлчилгээ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот-16066
Баянгол дүүрэг, Амарсанаагийн гудамж-5
Утас: +976-70005401, 70005402
Факс: +976-70005403
E-mail: info@btdalaivanaudit.mn
Web site: www.btdalaivanaudit.mn

ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд
Монголын Мянганы Сорилтын Сан
Монгол улс, Улаанбаатар хот
UNESCO-ийн гудамж, Сүхбаатар дүүрэг
MPM Complex-ийн 5 дугаар давхар

Тайлан хүлээлгэн өгөх захидал

Утга: ГХЯ-аар төлөөлүүлэн МУЗГ болон МСК-аар төлөөлүүлэн АНУ хоорондын 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдөр байгуулсан Буцалтгүй Тусламж, Түүний Гүйцэтгэлийн Гэрээ, 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдөр байгуулсан Мянган Сорилтын Компакт Гэрээний дагуу ММСС-ийн удирдан зарцуулж буй МСК-ын санхүүжилтийн эх үүсвэрийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудит

Эрхэм тайлан уншигч танаа,

Бид ММСС-ийн удирдан зарцуулж буй МСК-ын санхүүжилтийн эх үүсвэрийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна. Энэхүү тайланг Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК болон ММСС-ийн хооронд 2021 оны 4 дүгээр сарын 1-нд байгуулсан гэрээнд тусгагдсан ажлын даалгаврын дагуу бэлтгэв.

1. Товч танилцуулга

МУ-ын ГХЯ-аар төлөөлүүлэн Монгол Улсын Засгийн газар ("Засгийн газар") болон МСК-аар төлөөлүүлэн АНУ-ын хооронд (а) 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдөр байгуулж, 2020 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр нэмэлт өөрчлөлт оруулсан Мянганы Сорилтын Компакт Гэрээнд бэлтгэх, дэмжлэг үзүүлэхэд зориулж 12,025,150 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ ("БТТГ"), (б) 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдөр 350,000,000 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын Мянган Сорилтын Компакт Гэрээ ("Компакт гэрээ") тус тус байгуулагдсан. Компакт гэрээний дүн нь (i) Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төслийг хэрэгжүүлэхэд зориулж Засгийн газарт олгох 321,940,000 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын МСК-ын Буцалтгүй тусламж ("Хөтөлбөрийн санхүүжилт") болон (ii) Компакт гэрээний хэрэгжилтийн бэлтгэлийг хангах хүрээнд Мянганы сорилтын тухай 2003 оны хуулийн 609(г) дэх заалтын дагуу Засгийн газарт олгох 28,060,000 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын Компакт гэрээний урьдчилсан санхүүжилт ("КГУС")-ээс бүрдэнэ. Эдгээр талууд Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээ ("ХХГ")-г 2019 оны 3 дугаар сарын 5-ны өдөр байгуулсан.

Компакт гэрээнд заасан нөхцөлийн дагуу Засгийн газар 111,760,000 ам.доллар эсвэл тус гэрээнд заасны дагуу бууруулсан дүн бүхий хэмжээний хөрөнгийг Компакт гэрээгээр хэрэгжүүлэх төслийн зорилтыг биелүүлэхэд зориулж Компакт гэрээ хэрэгжих хугацааны туршид хариуцна.

Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл нь Улаанбаатар хотын унд, ахуйн ус хэрэглэгч болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ус ашиглагчдын тооцоолж буй усны эрэлтийг хангах зорилготой. Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төслийн хүрээнд төслийн зорилтыг биелүүлэхэд чиглэсэн стратегийн ач холбогдол бүхий дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- (i) Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах үйл ажиллагаа;
- (ii) Хаягдал усыг дахин боловсруулах үйл ажиллагаа;
- (iii) Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах үйл ажиллагаа.

2. Аудитын зорилго, цар хүрээ

ММСС-ийн удирдан зарцуулж буй МСК-ын санхүүжилтийн эх үүсвэрийн санхүүгийн аудитыг АНУ-ын Нягтлан бодох бүртгэлийн Ерөнхий газраас гаргасан АНУ-ын ЭГ-ын Аудитын стандарт болон МСК-ын Эрх бүхий этгээдээс гэрээлсэн санхүүгийн аудитад баримтлах зааварчилгаа-ны дагуу гүйцэтгэх зорилготой. Аудитад БТТТС-ийн эх үүсвэрийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан, КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг тус тус хамруулсан.

3. Аудитын үр дүнгийн хураангуй ба удирдлагын хариу арга хэмжээ

Бид ММСС-ийн бэлтгэсэн БТТТС, КГУС-ийн эх үүсвэр тус бүрийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг хөтөлбөрийн тайланг хугацааны орлого болон зардал нь материаллаг хэмжээний алдаагүй илэрхийлэгдсэн гэж дүгнэсэн.

ММСС-ийн дотоод хяналт болон холбогдох хууль тогтоомж, гэрээний нийцэлд сорил хийн шалгах явцад дараах асуудлууд илэрсэн. Эдгээр илэрсэн асуудлын хураангуйг энэхүү тайлангийн 3-р бүлэгт, дэлгэрэнгүйг тайлангийн 5-р бүлэгт тус тус харуулсан.

- ММСС-ийн дотоод хяналтын бүрэлдэхүүн хэсэгт хамаарах зарим зарчим алдагдсан (Хуудас 29)
- Холбоотой талууд болон холбоотой талын ажил гүйлгээг тодорхойлоогүй, тодруулгыг хийгээгүй (Хуудас 32)
- Санхүүгийн төлөөлөгч нь бизнесийн тасралтгүй байдлын төлөөлөгөөнд тусгагдсан гамшгаас сэргийлэх төлөвлөгөөний туршилт хийгээгүй (Хуудас 34)
- Хөдөлмөрийн загвар гэрээнд албан тушаал тус бүрийн хөдөлмөрийн нөхцөлийн талаар заалт байхгүй (Хуудас 35)
- Хүний нөөцийн гарын авлагад илүү цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлсийг ялгаатай нөхцлөөр олгох тухай заалт тусгагдсан (Хуудас 36)
- Хүний нөөцийн гарын авлагад ажилтныг халах тохиолдолд хөдөлмөрийн гэрээ цуцлах бичгэн мэдэгдлийн оронд нэг сарын цалин хөлс олгох заалт тусгагдсан (Хуудас 37)

ММСС-ийн удирдлагаас өгсөн хариу санал: Аудитаар илэрсэн зарим үл тохирлуудад ММСС-гийн зүгээс өгсөн тайлбар, хариултууд нь тухайн асуудлуудыг илүү тодруулахын зэрэгцээ аудиторын өгсөн зөвлөмжүүдийг амжилттай хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг болно гэж найдаж байна. ММСС-гийн зүгээс хөндлөнгийн аудитын эхний тайланг боловсруулж, бидэнд үнэтэй зөвлөмж, саналуудыг дэвшүүлж, хамтран ажилласан аудиторруудад талархаж байна. Цаашид ММСС нь хөндлөнгийн аудитортой харилцан нягт хэдий ч тус тусын бие даасан харилцааг хадгалж үргэлжлүүлэн ажиллах болно. ММСС-ын удирдлагын зүгээс байгууллагын бодлого, дүрэм журмыг чанд мөрдөж, удирдлага болон ажилтнууд үр дүнтэй санхүүгийн хяналтын тогтолцоог хэрэгжүүлэн, Компактыг амжилттай хэрэгжүүлнэ гэдэгт итгэлтэй байна.

4. Өмнөх хугацааны аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилт

Энэхүү аудит нь ММСС-ийн хувьд эхний тайланг хугацааны аудит бөгөөд Компакт гэрээний өмнөх суурь хугацааны санхүүжилт, зарцуулалтыг багтаасан. Иймд өмнөх хугацааны аудитын зөвлөмж байхгүй.

Аудитын явцад бидэнтэй үр дүнтэй хамтран ажилласан ММСС, Санхүүгийн төлөөлөгч болон Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгч байгууллагуудын хамт олонд талархсанаа илэрхийлж байна.

Аудитын Партнер Ц.Жигдэнлин
ДАЛАЙВАН АУДИТ
Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

2021 оны 10 дугаар сарын 15

1. ХӨТӨЛБӨРИЙН ТУХАЙ

1.1 Ерөнхий мэдээлэл

МУ-ын ГХЯ-аар төлөөлүүлэн Монгол Улсын Засгийн газар (“Засгийн газар”) болон МСК-аар төлөөлүүлэн АНУ-ын хооронд (а) 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдөр байгуулж, 2020 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр нэмэлт өөрчлөлт оруулсан Мянганы Сорилтын Компакт Гэрээнд бэлтгэх, дэмжлэг үзүүлэхэд зориулж 12,025,150 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ (“БТТГГ”), (б) 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдөр 350,000,000 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын Мянган Сорилтын Компакт Гэрээ (“Компакт гэрээ”) тус тус байгуулагдсан.

Компакт гэрээнд бэлтгэх, дэмжлэг үзүүлэхэд зориулах 12,025,150 ам.долларын БТТГГ нь (i) МСК-ийн удирдан зарцуулах 8,500,000 ам.долларын санхүүжилт болон (ii) МУЗГ-ын удирдан зарцуулах 3,525,150 ам.долларын санхүүжилтээс бүрдэнэ.

Компакт гэрээний дүн 350,000,000 ам.доллар нь (i) Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төслийг хэрэгжүүлэхэд зориулж Засгийн газарт олгох 321,940,000 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын МСК-ын Буцалтгүй тусламж (“Хөтөлбөрийн санхүүжилт”) болон (ii) Компакт гэрээний хэрэгжилтийн бэлтгэлийг хангах хүрээнд Мянганы сорилтын тухай 2003 оны хуулийн 609(г) дэх заалтын дагуу Засгийн газарт олгох 28,060,000 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын Компакт гэрээний урьдчилсан санхүүжилт (“КГУС”)-ээс бүрдэнэ. Эдгээр талууд Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээ (“ХХГ”)-г 2019 оны 3 дугаар сарын 5-ны өдөр байгуулсан. Компакт гэрээ нь 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүчин төгөлдөр болсон. МСК-аас хөтөлбөрийн санхүүжилтийг Компакт гэрээний хүчин төгөлдөр болсон хугацаанаас хойш 5 жилийн хугацаанд хангана. Компакт гэрээнд заасны дагуу бууруулсан дүн бүхий хэмжээний хөрөнгийг Компакт гэрээгээр хэрэгжүүлэх төслийн зорилтыг биелүүлэхэд зориулж Компакт гэрээ хэрэгжих хугацааны туршид хариуцна.

Засгийн газрын 2018 оны 10 дугаар сарын 3-ны өдрийн 297 тоот тогтоолоор ММСС-г “Улсын төсөвт үйлдвэрийн газар” ангиллаар үүсгэн байгуулсан. ММСС нь төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, санхүү нөөцийг захиран зарцуулах, худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах зэрэг Компакт гэрээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, түүнийг удирдан чиглүүлэх, хяналт тавихтай холбоотой бүхий л эрх, үүргийг хэрэгжүүлэх эрхтэй Засгийн газрын үндсэн төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх зорилготой. ММСС нь (а) ММСС-ийн үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх бүрэн эрх бүхий Удирдах Зөвлөл, (б) Хөтөлбөрийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх үүрэг бүхий Удирдлагын багаас бүрдэнэ.

ММСС нь Компакт гэрээ болон бусад холбогдох гэрээний хүрээнд худалдан авах ажиллагаа болон санхүүгийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхдээ эдгээр чиглэлээр мэргэшсэн Санхүүгийн төлөөлөгч болон Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгчтэй тус тус хамтран ажилладаг.

1.2 Төслийн зорилго, зорилтууд

Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл нь Улаанбаатар хотын унд, ахуйн ус хэрэглэгч болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ус ашиглагчдын тооцоолж буй усны эрэлтийг хангах зорилготой. Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төслийн хүрээнд төслийн зорилтыг биелүүлэхэд чиглэсэн стратегийн ач холбогдол бүхий дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- (i) **Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах үйл ажиллагаа**
Улаанбаатар хотын баруун доод хэсэгт орших Биокомбинат, Шувуун фабрик орчмын газрын доорх усны ордыг түшиглэн шинэ эх үүсвэр байгуулна. Энэхүү үйл ажиллагаанд зориулсан МСК-ын санхүүжилтийг дараах ажлыг гүйцэтгэхэд зарцуулна. Үүнд: (i) хоёр шинэ эх үүсвэрт нийт 52 гүний худаг байгуулах, (ii) шахуурга, эх үүсвэр дотор ус цуглуулах шугам хоолой, тохируулгын усан сан болон усыг эх үүсвэрийн талбайгаас ус дамжуулах шугам хоолойг суурилуулах, (iii) усны бохирдлыг (газрын доорх усанд агуулагдаж болзошгүй патоген эмгэг үүсгэгч, дэгдэмхий органик нэгдэл, хүнд металл, бусад бохирдуулагч бодисыг олон шатлалаар цэвэршүүлэх) гүн цэвэршүүлэх дэвшилтэт технологи бүхий байгууламжийг Улаанбаатар хотын баруун доод хэсэгт байгуулах, (iv) нөөцийн сан, шахуургын станц, усыг гүн цэвэршүүлэх байгууламжаас Улаанбаатар хотын одоогийн ус хангамжийн төвлөрсөн шугам сүлжээнд дамжуулахад шаардлагатай шугам хоолойг татах зэрэг багтана.

(ii) Хаягдал усыг дахин боловсруулах үйл ажиллагаа

Төв цэвэрлэх байгууламж (ТЦБ)-аас гарах их хэмжээний цэвэрлэсэн хаягдал усыг дахин боловсруулж, ашиглана. Энэхүү үйл ажиллагаанд зориулсан МСК-ын санхүүжилтийг дараах ажлыг гүйцэтгэхэд зарцуулна. Үүнд: (i) ТЦБ-аас гарах цэвэршүүлсэн бохир усны тодорхой хэсгийг дахин боловсруулах үйлдвэрийг ТЦБ-ийн хажууд байрлах нийтийн эзэмшлийн талбайд байгуулах, (ii) дахин боловсруулсан усыг гурав болон дөрөвдүгээр Дулааны цахилгаан станц (ДЦС) (тус тус "ДЦС-3," "ДЦС-4" гэх)-ын дэргэдэх усны нөөцийн сав руу дамжуулах шугам хоолой, шахуургын станц байгуулах, (iii) ДЦС-3 болон ДЦС-4-ийн зарим үйл ажиллагаанд дахин боловсруулсан усыг ашиглахад шаардлагатай хяналтын систем, дотоод шугам хоолой, нөөцийн савыг байгуулах барилга угсралтын ажил багтана.

(iii) Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах үйл ажиллагаа

Бодлого, зохицуулалт, хууль эрх зүйн орчин, институцийн асуудлыг хамарсан дараах таван арга хэмжээнээс бүрдэх бөгөөд Улаанбаатар хотын ус хангамжийн урт хугацааны тогтвортой байдлыг сайжруулахад чиглэгдэнэ.

а) Зардал нөхөхөд чиглэсэн дэд үйл ажиллагаа

Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөлд техникийн туслалцаа үзүүлэх бөгөөд ингэхдээ ус хангамжийн сайжруулсан үйлчилгээнд УСУГ-ын хэрэглэгчдийн төлөх төлбөрийн чадвар, төлбөр төлөх эрмэлзлийг нарийвчлан үнэлж, уг үнэлгээнд тулгуурлан цэвэр, бохир усны тарифын бүтцийг нарийвчлан судална. Түүнчлэн, энэхүү дэд үйл ажиллагааны хүрээнд үйл ажиллагаа, засвар үйлчилгээ, элэгдэл хорогдлын зардлыг бүрэн нөхөх чадварыг бий болгох тарифын хувилбаруудыг хуулийн шаардлагад нийцүүлэн боловсруулахад УСУГ-т туслалцаа үзүүлнэ.

б) Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах дэд үйл ажиллагаа

Улаанбаатар хотын гэр хороололд ус түгээх байраар дамжуулан ус хангамжийн үйлчилгээг хүргэхэд УСУГ-аас зарцуулж буй өндөр зардлыг бууруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ. Энэ дэд үйл ажиллагааны хүрээнд ус хангамжийн үйлчилгээг хүргэх, борлуулахтай холбоотой гардаг шууд зардлыг бууруулах зорилго бүхий, цар хүрээний хувьд харьцангуй бага ажлуудыг гүйцэтгэнэ. Үүнд: Ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулж, цагийг уртасгах үүднээс энгийн ус түгээх байрыг «ухаалаг» буюу автомат ажиллагаанд шилжүүлэх, зөөврийн ус хангамж бүхий ус түгээх байруудыг байнгын/төвлөрсөн ус хангамжийн сүлжээнд холбох зорилгоор ус хангамжийн шугам сүлжээг өргөтгөх, УСУГ-ын зөөврийн ус хангамжийн машины ус түгээхэд зарцуулдаг хугацаа, туулдаг зайг багасгах зорилгоор ачилтын худаг нэмж барих зэрэг ажлууд багтана. Түүнчлэн, нийслэлийн хэмжээнд ус хангамжийн дэд бүтцийг өргөжүүлж, хөгжүүлэх асуудлаар УСУГ болон нийслэл, дүүргийн харьяа байгууллагууд хоорондын мэдээлэл солилцоо, төлөвлөлт, уялдаа холбоог сайжруулахад туслалцаа үзүүлнэ.

в) Ус ашиглалтын байгууллагын үйл ажиллагааг дэмжих дэд үйл ажиллагаа

Ус ашиглалтын байгууллагын үйл ажиллагаанд үнэлгээ, харьцуулалт хийхэд зориулж Олон улсын усны нийгэмлэгээс боловсруулсан олон улсын "AquaRating" үнэлгээний аргачлалыг ашиглан УСУГ-ын үйл ажиллагааны чадавхийг тодорхой чиглэлүүдээр сайжруулах зорилготой. Энэ хүрээнд, УСУГ-ыг үйл ажиллагааны хувьд ижил төстэй, нийтлэг бэрхшээл бүхий, хөгжингүй орны, өндөр туршлагатай ус ашиглалтын байгууллагатай иж бүрэн түншлэлийн харилцаа тогтооход шаардлагатай санхүүгийн туслалцааг үзүүлнэ. Түүнчлэн, УСУГ-ын хөрөнгийн удирдлагын чадавхийг бэхжүүлэхийн зэрэгцээ (тухайлбал, төлөвлөх, захиран зарцуулах, ашиглалттай холбоотой засвар үйлчилгээг гүйцэтгэх зэрэг) хэрэглэгчдийн мэдээллийг цуглуулж, дүн шинжилгээ хийх, үр дүнг оновчтойгоор ашиглах чадварыг сайжруулахад чиглэсэн тодорхой тусламжийг үзүүлнэ.

г) Үйлдвэрийн хаягдал усыг урьдчилан цэвэрлэх, бохирдлыг хянах дэд үйл ажиллагаа

Шинэ төв цэвэрлэх байгууламж баригдаж, ашиглалтад орохоос урьтаж нийслэлийн хаягдал ус татан зайлуулах систем дэх үйлдвэрийн бохирдлын түвшинг бууруулах хүчин чармайлтыг дэмжих зорилготой. Үүнд, үйлдвэрийн хаягдал усны эх үүсвэрийг тодорхойлох, түүнд шаардлагатай загварчлалыг боловсруулах, хаягдал усны стандартыг сайжруулах, зөрчсөн тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгах, бохирдлыг хянах дүрэм журмыг боловсронгуй болгоход дэмжлэг үзүүлэх зэрэг арга

хэмжээ багтана. Түүнчлэн, энэхүү дэд үйл ажиллагааны хүрээнд Улаанбаатар хотын хэмжээнд усны бохирдолд хяналт тавих, илрүүлэх, ус бохирдуулахтай холбоотой хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах үүрэг бүхий Засгийн газрын болон нийслэлийн харьяа байгууллагуудад техникийн туслалцаа үзүүлж, лабораторийн дэвшилтэт тоног төхөөрөмжөөр хангана.

д) *Олон нийтийн дадал, хандлагыг өөрчлөх дэд үйл ажиллагаа*

Улаанбаатар хотод нүүрлэж буй усны нөөцийн хомсдолын талаар болон байгаль орчинд ээлтэй, нийгмийн эрх ашигт нийцсэн байдлаар ус олборлох, ашиглахтай холбоотой бодит өртгийн талаарх олон нийтийн мэдлэг, ойлголтыг сайжруулах зорилгоор холбогдох талууд, олон нийтийн харилцаа, хамтын ажиллагааг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

1.3 Аудитын хамрах хугацаа

Аудитад БТТГГС-ийн эх үүсвэрийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан, КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг тус тус хамруулсан.

1.4 Гол оролцогч байгууллагууд

Хөтөлбөрийн гол оролцогч байгууллагууд нь:

- Мянганы сорилтын корпорац
- Санхүүгийн төлөөлөгчийн үйлчилгээ үзүүлэгч Cardno Emerging Markets USA, Ltd
- Худалдан авах ажиллагааны үйлчилгээ үзүүлэгч Charles Kendall and Partners Ltd
- Гадаад харилцааны яам
- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам
- Эрчим хүчний яам
- Барилга, хот байгуулалтын яам
- Сангийн яам
- Улаанбаатар хотын захирагчийн алба
- Төв цэвэршүүлэх байгууламж
- Дулааны цахилгаан станц 3
- Дулааны цахилгаан станц 4
- Ус сувгийн удирдах газар
- Үндэсний статистикийн хороо
- Орон сууц нийтийн аж ахуйн удирдах газар
- Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл
- Худалдаа Хөгжлийн Банк

1.5 Шууд бус зардал

МСК-аас шууд бус зардал санхүүжүүлэх талаар Компакт гэрээ болон бусад гэрээнд заагаагүй учраас шууд бус зардалтай холбоотой аудитын горимыг хэрэгжүүлэх шаардлагагүй байсан.

1.6 Хуваарилагдсан өртгийн тайлан (Засгийн Газрын оруулах хувь хэмжээ)

Компакт гэрээний дагуу МУЗГ-аас Компакт гэрээний хэрэгжих хугацаанд хариуцсан санхүүжилтээ хийх юм. Иймд тайлант хугацаанд ММСС хуваарилагдсан өртгийн тайлан бэлтгэх шаардлагагүй байсан.

1.7 Өмнөх аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгах

Энэ аудит нь ММСС-ийн хувьд эхний тайлант хугацааны аудит учраас өмнөх хугацааны аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгах горим хэрэгжүүлээгүй.

2. АУДИТЫН ЗОРИЛГО БА ХАМРАХ ХҮРЭЭ

2.1 Аудитын зорилго

Аудитын зорилго нь Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ болон Компакт гэрээний дагуу ММСС-ийн удирдан зарцуулж буй МСК-ын санхүүжилтийн эх үүсвэрийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд АНУ-ын Нягтлан бодох бүртгэлийн Ерөнхий газраас гаргасан АНУ-ын ЗГ-ын аудитын стандарт болон МСК-ын эрх бүхий этгээдээс гэрээлсэн санхүүгийн аудитад баримтлах зааварчилгаа-ны дагуу аудитыг хийж гүйцэтгэхэд оршино.

МСК-аас эх үүсвэртэй санхүүжилтэд аудит хийхдээ дараах тусгайлсан зорилтуудыг хангана:

- МСК-ын санхүүжилтээр хэрэгжиж буй хөтөлбөрийн аудитад хамрах хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд тусгагдсан хүлээн авсан санхүүжилтийн орлого, гарсан зардал, МСК болон Засгийн газар (ММСС болон Бусад аудитад хамрагдах нийлүүлэгчид)-аас шууд худалдан авсан хөрөнгө болон техникийн туслалцаа нь материаллаг хэмжээний алдаагүй илэрхийлэгдсэн эсэх, холбогдох гэрээ болон нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим буюу нягтлан бодох бүртгэлийн бусад иж бүрэн суурь (мөнгөн орлого ба зарцуулалтын суурь болон тохируулсан мөнгөн суурийг багтаасан)-т нийцсэн эсэх талаар дүгнэлт гаргана.
- МСК-ын санхүүжилтээр хэрэгжиж буй хөтөлбөртэй уялдуулан ММСС-ийн дотоод хяналтыг үнэлэх, хяналтын эрсдэл, мөн дотоод хяналтын зохион байгуулалт, үр нөлөөтэй байдалтай холбоотой ноцтой дутагдал болон материаллаг сул талыг тодорхойлох. Энэхүү үнэлгээнд хуваарилагдсан өртгийн санхүүжилтийн тайлантай холбоотой дотоод хяналт багтана.
- ММСС-ийн үйл ажиллагаа нь Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ болон Компакт гэрээ (Засгийн Газарт хуваарилагдсан өртөгтэй холбоотой МСК-ын журам зааврыг багтаан), Нэмэлт гэрээнүүд, МСК-ын санхүүжилтэд хамаарах хууль тогтоомж, хэрэгжүүлэгч байгууллага болон нийлүүлэгчийн гэрээний мөрдөлтөнд материаллаг үл нийцэл байгаа эсэхийг аудитын сорил хийж тодорхойлох. Бодитой тохиолдсон эсвэл тохиолдох боломжтой материаллаг үл нийцэл болон хууль бус үйлдлийг тогтооно. Хэрэгжүүлэх аудитын сорилд хуваарилагдсан өртгийн санхүүжилттэй холбоотой нийцлийн шаардлагыг оруулна. Аудитын хамрах хугацаанд тусгайлан санхүүжилт хүлээн авагч байгууллагатай холбоотой МСК-ын Хөтөлбөрийн Худалдан авах ажиллагааны зааварчилгаа, ЗГ-ын байгууллагуудын дагаж мөрдөх МСК-ын Зардлын зарчмууд, ММСС-ийн Санхүүгийн Хариуцлагын Төлөвлөгөө, МСК-ын санхүүжилттэй тусламж, хэрэгжүүлэгч байгууллагын эсвэл нийлүүлэгчийн гэрээний нөхцөл, шаардлагын хүрээнд материаллаг үл нийцэл байсан эсэхийг тодорхойлох аудитын сорилыг хийж гүйцэтгэнэ.
- ММСС нь өмнөх хугацааны аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх талаар хариу арга хэмжээ авсан эсэхийг тодорхойлно.

2.2 Аудитын хамрах хүрээ

Аудитаар БТТГГС-ийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан болон КГУС-ийн 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд дүгнэлт өгөх, ММСС-ийн дотоод хяналт, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцлийн тайлан гаргах ажлууд багтсан.

Аудитын өмнөх үе шатанд хийгдсэн ажил

Бид дараах баримт бичгүүдийг авч танилцсан:

1. Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ, Компакт гэрээний урьдчилсан санхүүжилтийн гэрээ, Компакт гэрээ, Компакт гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой МСК, ЗГ болон ММСС-ийн хийсэн, эдгээр хооронд байгуулсан нэмэлт гэрээнүүд
2. Бусад баримт бичгүүд: а) Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээ, б) Банкны гэрээ, в) Худалдан авах

- ажиллагааны төлөөлөгчийн гэрээ, г) Санхүүгийн төлөөлөгчийн гэрээ, д) Санхүүгийн хариуцлагын төлөвлөгөө, е) Худалдан авах ажиллагааны гарын авлага, ё) Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, ж) Хөтөлбөрийн худалдан авах ажиллагааны зааварчилгаа, з) Хэрэгжүүлэгч байгууллагын гэрээ, и) Мониторинг, үнэлгээний төлөвлөгөө, к) Хэрэгжилтийн төлөвлөгөө, л) Аудитын төлөвлөгөө болон м) Төсөл эсвэл төслийн үйл ажиллагааны ажлын төлөвлөгөө
3. ММСС болон ММСС-ийн өмнөөс МСК эсвэл ЗГ-ын санхүүжилттэй үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх нийлүүлэгчид, тусламж хүртэгчид ба бусад байгууллагуудын хооронд хийгдсэн гэрээ
 4. ММСС болон бусад хэрэгжүүлэгч байгууллагуудын хооронд хийсэн дэд гэрээ эсвэл хэрэгжүүлэгч байгууллагын гэрээ
 5. Нийлүүлэгчийн гэрээ болон гуравдагч талуудтай хийсэн дэд гэрээ
 6. МСК болон ММСС-ийн баталсан төсөв, хэрэгжилтийн албан бичиг болон журмууд
 7. Хөтөлбөрийн санхүүгийн болон үйл ажиллагааны тайлангууд, дансны нэгдсэн жагсаалт, байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт, нягтлан бодох бүртгэлийн систем, бодлого, худалдан авах ажиллагааны бодлого, журмууд, ажил гүйцэтгэхэд шаардлагатай материал хүлээн авах, хадгалах, хуваарилах журам
 8. Аудитын хамрах хугацаанд хүчин төгөлдөр ашиглагдаж буй ЗГ-ын байгууллагуудын дагаж мөрдөх МСК-ын Зардлын зарчмууд
 9. Аудитын зорилготой шууд холбоотой өмнөх хугацааны аудит, санхүүгийн хяналтын үр дүн.

Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан

Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан нь аудитын хамрах хугацааны туршид ММСС-ийн МСК болон ЗГ-аас хүлээн авсан санхүүжилтийн орлого, мөн хугацаанд ММСС-ийн гаргасан зардал, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл, ММСС-ийн хэрэгцээнд зориулж МСК эсвэл ЗГ-ын санхүүжилтээр худалдан авсан хөрөнгө болон техникийн туслалцааг толилуулах зорилготой санхүүгийн тайлан юм.

Бид БТТГС болон КГУС эх үүсвэр бүхий МСК-ын санхүүжилтээр ММСС-ийн хэрэгжүүлсэн үйл ажиллагааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд аудит хийсэн. ЗГ-ын санхүүжилт дараагийн тайлагналын улиралд эхлэх учраас бидний аудит хийсэн тайланд ЗГ-т хуваарилагдсан өртгийн зарцуулалт багтаагүй. Аудит эхлэхээс өмнө ММСС-ийн удирдлага эдгээр тайлангийн үнэн зөв байдлыг хариуцахаа илэрхийлсэн.

Төлбөрийн Нэгдсэн Систем (ТНС)

Төлбөр ТНС-ийн бодлого журмын дагуу хийгдсэн эсэхийг тодорхойлохын тулд ТНС-ээр хийгдсэн төлбөрийн бичилт болон төлбөрийн дэлгэрэнгүй тайланд аудит хийсэн. Мөн төлбөрийн хүсэлт СХТ-нд заасан эрх бүхий албан тушаалтнаар батлагдсан эсэх, төлбөр нь бэлтгэн нийлүүлэгчдийн нэхэмжлэх болон төлбөрийн дэлгэрэнгүй тайлантай нийцэж буй эсэхийг нягтлах зорилгоор түүврээр сонгон авсан төлбөрийн хүсэлтийн маягтуудыг шалгасан. Мөн төлбөрийн дэлгэрэнгүй тайлангийн дүнг ММСС-ийн нягтлан бодох бүртгэл руу тулгаж, МСК-аас төлбөр хийгдсэн хугацааг үнэлсэн.

Дотоод хяналтын бүтэц

Хөтөлбөрийн үйл ажиллагаатай холбоотой ММСС-ийн дотоод хяналтын бодлого, үйл явцын зохион байгуулалтын талаар хангалттай мэдээлэл олж авах, тэдгээр бодлого, үйл явц нь бодитоор хэрэгжиж буй эсэх, Санхүүгийн Хариуцлагын Төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэхийг тодорхойлохын тулд ММСС-ийн дотоод хяналтын бүтцийг цалгасан. ММСС-ийн дотоод хяналтын талаар ойлгож, үнэлэх аудитын шаардлагыг хангах үүднээс бид АМНБИ-ийн SAS No. 122 (AU-C sec 315) Байгууллага, түүний орчныг ойлгох, материаллаг буруу тайлагналын эрсдэлийг үнэлэх стандарт, SAS No. 122 (AU-C sec 265) Аудитаар илэрсэн дотоод хяналттай холбоотой асуудлыг танилцуулах стандартыг тус тус мөрдлөг болгосон.

ММСС-ийн дотоод хяналтыг шалгахад дараах горимуудыг хэрэгжүүлсэн.

- а. Аудитын төлөвлөлтийн шатанд дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авах, аудитаар хэрэгжүүлэх горим сорилын шинж чанар, хугацаа болон цар хүрээг тодорхойлох.
- б. Уламжлалт болон хяналтын эрсдэлийг үнэлэх, нэгдсэн эрсдэлийг тодорхойлох.
- в. Аудитын төлөвлөлтийн шатанд аудитын батламж мэдэгдэлд хамаарах эрсдэлийн үнэлгээ хийх.
- г. Дотоод хяналтын орчин, нягтлан бодох бүртгэлийн систем болон хяналтын үйл явцын

зохистой байдлыг үнэлэх.

Дотоод хяналтын бүтцийн үнэлгээ нь дараах зорилгуудыг агуулсан.

- а. Хөтөлбөрийн зардал нь үнэн зөв бөгөөд зохих нотолгоотой эсэх;
- б. Банкны дансанд болон жижиг мөнгөн санд буй мөнгө хөрөнгийн удирдлага зохистой эсэх;
- в. Бараа, ажил, үйлчилгээг холбогдох журам зааврын дагуу худалдан авдаг эсэх;
- г. Хөрөнгө, материалын удирдлага зохистой эсэх;
- д. Цагийн бүртгэл, цалин хөлс, урамшууллыг багтаасан хүний нөөцийн зохистой удирдлагатай эсэх;
- е. МСК эсвэл ММСС-аас шууд хөрөнгө бэлтгэх, хөрөнгийг данснаас хасах үйл явц зохистой эсэх;
- ё. Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд материаллаг нөлөөтэй гэрээ, холбогдох хууль тогтоомжийг мөрддөг эсэх. Тухайлбал, Худалдан авах ажиллагааны гэрээ, Худалдан авах ажиллагааны зааварчилгаа, Санхүүгийн хариуцлагын төлөвлөгөөг дагаж мөрдөж буй эсэх.

Гэрээ, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцэл

Хөтөлбөрийн үйл ажиллагаатай холбоотой гэрээний нөхцөл, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцлийг тодорхойлох аудитын шаардлагыг хангах үүднээс бид АМНБИ-ийн SAS No. 122 (AU-C sec 935) Нийцлийн аудит стандартыг ашигласан.

Аудитын ажлын даалгаврын зорилгыг хангах, МСК-ын аудитын зааварчилгаа болон Компакт гэрээний нийцэлтэй холбоотой гол асуудлуудыг тодорхойлох, хөтөлбөрийн талаарх ойлголт авахад дараах удирдамж, бусад баримт бичгүүдийг нягтлан үзэв.

Гол удирдамж гэрээнүүд:

- Мянган Сорилтын Компакт Гэрээ
- Хөтөлбөр Хэрэгжүүлэх Гэрээ
- Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ

Нэмэлт гэрээнүүд:

- ММСС ба Cardno Emerging Markets USA, Ltd хоорондын Санхүүгийн төлөөлөгчийн гэрээ
- ММСС ба Charles Kendall and Partners Ltd хоорондын Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгчийн гэрээ
- ММСС ба Худалдаа Хөгжлийн Банк хоорондын Банкны гэрээ

МСК-ын зааварчилгаа:

- Буцалтгүй тусламж хүлээн авах орны оруулах хувь хэмжээний тухай зааварчилгаа
- Байгаль орчны зааварчилгаа
- Хөтөлбөрийн зааварчилгаа
- Хөтөлбөрийн худалдан авах ажиллагааны зааварчилгаа
- Эрх бүхий этгээдээс гэрээлсэн санхүүгийн аудитад баримтлах зааварчилгаа
- Жендерийн бодлого
- Жендерийн асуудлыг төсөл, хөтөлбөрт тусгах зааварчилгаа
- Компакт гэрээний хэрэгжилтэд оролцох Засгийн газрын байгууллагын Зардлын зарчим
- Тайлан гаргах зааварчилгаа
- Хөтөлбөр хаалтын зааварчилгаа
- Хариуцлагатай этгээд болон Хэрэгжилтийн бүтцийн зааварчилгаа
- Мониторинг, үнэлгээний бодлого
- Эдийн засгийн бодлого болон үр өгөөж хүртэгчийн шинжилгээний зааварчилгаа
- Олон улсын барааны тэмдэгтийн стандарт

Компакт гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой ММСС-аас боловсруулсан дараах төлөвлөгөө, тайлан болон бусад баримт бичиг:

- Ажлын төлөвлөгөө
- Санхүүгийн дэлгэрэнгүй төлөвлөгөө
- Аудитын төлөвлөгөө
- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө
- Мониторинг, үнэлгээний төлөвлөгөө
- Санхүүгийн хариуцлагын түр журам

- Санхүүгийн хариуцлагын төлөвлөгөө
- Худалдан авах ажиллагааны түр журам
- Худалдан авах ажиллагааны журам
- Хэрэгжилтийн төлөвлөгөө
- Нийгэм, жендерийн асуудал тусгах төлөвлөгөө
- Үзүүлэлт хянах хүснэгт
- Хүний нөөцийн гарын авлага
- Санхүүгийн луйвар, авилгын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө
- Ёс зүйн дүрэм
- Дотоод аудитын дүрэм
- Дотоод аудитын гарын авлага
- Тендер шалгаруулалтад оролцогчдын санал, гомдол хүлээн авч, шийдвэрлэх журам
- ММСС Улсын төсөвт үйлдвэрийн газрын дүрэм
- Удирдах Зөвлөлийн тогтоол, хурлын тэмдэглэл
- Гүйцэтгэх захирлын тушаал, шийдвэр

2.3 Аудитын хөтөлбөрүүд

Аудитын баг дараах аудитын хөтөлбөрт тусгагдсан горимуудыг хэрэгжүүлсэн.

- Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудитын хөтөлбөр
- Дотоод хяналтын аудитын хөтөлбөр
- Нийцлийн аудитын хөтөлбөр
- Худалдан авах ажиллагааны аудитын хөтөлбөр
- Луйвар, хууль бус/эрх мэдлээ хэтрүүлэх үйлдлийн аудитын хөтөлбөр
- Санхүүгийн тайлангийн мэдээллийн системийг үнэлэх аудитын хөтөлбөр
- Бусад аудитад хамрагдах нийлүүлэгчдэд хэрэгжих аудитын хөтөлбөр
- Төлбөрийн нэгдсэн системийн аудитын хөтөлбөр
- Холбоотой талуудын аудитын хөтөлбөр

2.4 Цар хүрээний хязгаарлалт

Аудитын цар хүрээний хязгаарлалт үүсээгүй.

2.5 АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын үл тохирол

Монгол улсад АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 4 дүгээр бүлгийн 4.16-р заалтад тусгагдсан тасралтгүй боловсролын хөтөлбөр хэрэгждэггүй ч манай аудиторуд ММНБИ-ийн Тасралтгүй боловсролын хөтөлбөрт шаардсаны дагуу жил тутам 20 цагийн мэргэжлийн сургалтанд хамрагддаг.

АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 5 дугаар бүлгийн 5.60-д харилцан хамааралгүй аудитын эрх бүхий байгууллагаас хөндлөнгийн чанарын үнэлгээ хийлгэхээр заасан байдаг боловч ММНБИ-ээс ийм хөтөлбөр хэрэгждэггүй. Харин Бейкер Тилли Интернэйшнл олон улсын сүлжээнээс бидний гүйцэтгэсэн аудитад сүлжээний түншлэгч байгууллагын партнер болон менежерүүдийг багтаасан дотоод чанарын хяналтын үнэлгээг гурван жил тутамд хэрэгжүүлдэг учраас бид АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын холбогдох заалт хэрэгжээгүйгээс ноцтой үр дагавар үүсэхгүй гэж үзэв.

БЭЙКЕР ТИЛЛИ ДАЛАЙВАН АУДИТ

Аудит, баталгаажуулалт, хөрөнгийн болон
бизнесийн үнэлгээ, зөвлөх үйлчилгээ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот-16066
Баянгол дүүрэг, Амарсанаагийн гудамж-5
Утас: +976-70005401, 70005402
Факс: +976-70005403
E-mail: info@btdalaivanaudit.mn
Web site: www.btdalaivanaudit.mn

САНХҮҮЖИЛТИЙН ХАРИУЦЛАГЫН ТАЙЛАНГИЙН ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд
Монголын Мянганы Сорилтын Сан
Монгол улс, Улаанбаатар хот
UNESCO-ийн гудамж, Сүхбаатар дүүрэг
MPM Complex-ийн 5 дугаар давхар

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын талаар

Бид энэхүү тайланд харуулсан ММСС-ийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангууд, Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн нэмэлт тодруулгад аудит хийж, 2021 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдөр аудитын тайлан гаргав.

Санхүүгийн тайланд удирдлагын хүлээх хариуцлага

Удирдлага нь АНУ-д нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмын дагуу Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэг хүлээх ба үүнд Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг залилан эсвэл алдаанаас хамаарсан материаллаг хэмжээний алдаагүй, үнэн зөв бэлтгэж толилуулахын тулд дотоод хяналтыг бий болгох, хэрэгжүүлэх, сайжруулах үйл явц багтана.

Аудиторын үүрэг хариуцлага

Бид хийсэн аудитдаа үндэслэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд дүгнэлтээ илэрхийлэх үүрэгтэй. Дараах догол мөрөнд дурдсаныг эс тооцвол бид аудитаа АНУ-ын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Ерөнхий Газраас гаргасан ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн. Энэ стандартаар Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд материаллаг буруу тайлагнал агуулаагүй талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авахын тулд биднийг аудитаа төлөвлөж гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Монгол улсад АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 4 дүгээр бүлгийн 4.16-р заалтад тусгагдсан тасралтгүй боловсролын хөтөлбөр хэрэгждэггүй ч манай аудиторүүд ММНБИ-ийн Тасралтгүй боловсролын хөтөлбөрт шаардсаны дагуу жил тутам 20 цагийн мэргэжлийн сургалтанд хамрагддаг. Бид тасралтгүй боловсролын хөтөлбөрийн шаардлагыг бүрэн хангахыг хичээнэ.

АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 5 дугаар бүлгийн 5.60-д харилцан хамааралгүй аудитын эрх бүхий байгууллагаас хөндлөнгийн чанарын үнэлгээ хийлгэхээр заасан байдаг боловч ММНБИ-ээс ийм хөтөлбөр хэрэгждэггүй. Харин Бейкер Тилли Интернэйшнл олон улсын сүлжээнээс бидний гүйцэтгэсэн аудитад сүлжээний түншлэгч байгууллагын партнер болон менежерүүдийг багтаасан дотоод чанарын хяналтын үнэлгээг гурван жил тутамд хэрэгжүүлдэг учраас бид АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын холбогдох заалт хэрэгжээгүйгээс ноцтой үр дагавар үүсэхгүй гэж үзсэн.

Бидний хэрэгжүүлсэн аудитын горимд Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн дүн ба тодруулгын талаар аудитын нотолгоог олж авах үйл явц багтсан. Хэрэгжүүлэх аудитын горимыг аудиторын мэргэжлийн шийдэлд суурилан сонгодог бөгөөд үүнд Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд залилан эсвэл алдаанаас хамаарсан буруу тайлагнал байх эрсдэлийг үнэлэх үйл явц багтана. Эрсдэлийн үнэлгээ хийж, зохих аудитын горимуудыг тодорхойлохдоо аудитор байгууллагын Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг үнэн зөв бэлтгэж толилуулахтай холбоотой дотоод хяналтыг харгалзан үздэг ч байгууллагын дотоод хяналтын үр нөлөөтэй байдлын талаар дүгнэлт өгөхийг зорьдоггүй. Иймд бид дотоод хяналтын талаар дүгнэлт илэрхийлэхгүй. Аудитаар байгууллагын хэрэглэж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын зохистой байдал, удирдлагын гол чухал нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын үндэслэлтэй байдал, Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн ерөнхий толилуулгыг үнэлдэг.

Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь аудитын дүгнэлт гаргахад хангалттай бөгөөд зохистой гэж үзэж байна.

Дүгнэлт

Бидний дүгнэлтээр, 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангуудад тусгагдсан хөтөлбөрийн орлого, гарсан ба нөхөн төлсөн зардал, МСК-аас шууд санхүүжүүлж авсан хөрөнгө болон техникийн туслалцааг холбогдох гэрээний нөхцөлд заасны дагуу энэ тайлангийн Тодруулга 1-д харуулсан нягтлан бодох бүртгэлийн суурийг баримтлан тайлагнасан байна.

ЗГ-ын Аудитын стандартад заасан бусад тайлагналын шаардлага

ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу бид ММСС-ийн санхүүгийн тайлагналын дотоод хяналт (СТДХ) болон хууль тогтоомж, нийлүүлэгчийн гэрээ, тусламжийн гэрээний заалтуудын нийцлийн талаарх тайлангаа 2021 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдөр гаргасан. Энэхүү тайлан СТДХ болон нийцлийн хувьд бидний хийсэн горим сорилын хамрах хүрээг харуулах зорилготой бөгөөд горим сорилын үр дүнд ММСС-ийн СТДХ эсвэл нийцлийн үр нөлөөтэй байдалд дүгнэлт өгөхийг зориогүй. Энэ тайлан нь ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу хэрэгжсэн аудитын салшгүй хэсэг болохоос гадна аудитын үр дүнг тусгасан Хараат бус Аудиторын Тайлантай хамт уншиж хэрэглэнэ.

Энэхүү тайлан нь ММСС ба МСК-д зориулсан мэдээлэл боловч МСК-аас олон нийтэд зориулсан мэдээлэл болгон гаргаж болно.

Бэйкер Тигли Далайван Аудит ХХК

Бэйкер Тигли Далайван Аудит ХХК

2021 оны 10 дугаар сарын 15

Харвэт бус аудиторын тайлан – Ус хөдөлгөөнийг нэмэгдүүлэх төсөл

4.1 ММСС-ийн 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгосон Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан (БТТТС болон КГУС)

(Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	Төсөв	Өмнөх хугацаа	Тайлант хугацаа 2017.05.03-2021.03.31	2021.03.31-нээрх нийт хуримтлагдсан	Эргэлзээтэй зардал		Тодруулгын дугаар
					Үл зөвшөөрөгдөх	Үл дэмжигдэх	
Санхүүжилтийн орлого:							
МСК-вас санхүүжилт орлого		-	25,529,988.56	25,529,988.56			2
Нийт орлого		-	25,529,988.56	25,529,988.56			
Гарсан зардал:							
Ус хангаж нэмэгдүүлэх төсөл	22,035,281.84	-	17,641,620.74	17,641,620.74			4
Газрын дотор усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	21,073,179.81	-	17,350,508.72	17,350,508.72			4.1
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	96,405.00	-	-	-			4.2
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	865,687.03	-	291,112.02	291,112.02			
Мониторинг, Үнэлгээ	2,000.00	-	-	-			
Мониторинг, Үнэлгээ	2,000.00	-	-	-			
Хөтөлбөрийн удирдлага	9,547,868.16	-	7,772,772.52	7,772,772.52			5
Хөтөлбөрийн удирдлыгыг хэрэгжүүлэх	5,903,774.89	-	4,471,339.07	4,471,339.07			5.1
Санхүүгийн удирдлага	2,021,368.27	-	1,897,272.45	1,897,272.45			5.2
Худалдан авах ажиллагааны удирдлага	1,532,705.00	-	1,404,161.00	1,404,161.00			5.3
Аудит	90,000.00	-	-	-			
Нийт зардал	31,585,150.00	-	25,414,393.26	25,414,393.26			
Хэмнэлт (зардалас давсан орлого)/ (хэтрэлт)		-	115,595.30	115,595.30			
Санхүүжилтийн эхний үлдэгдэл		-	-	-			
Санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл		-	115,595.30	115,595.30			6

Зөвшөөрч баталсан: Гүйцэтгэх Захирал Э.Содонтөгос

Санхүүгийн Захирал Г.Уранчимэг

Харват бус өүрдгөрийн тайлан — Ус хангамжийн нэмэгдүүлэх төсөвт

4.2 ИМСС-ийн 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны БТТТС-ийн эх үүсвэрийн Санхүүжилтийн Хэрмүүцлэгийн Тайлан
(Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	Төсөв	Өмнөх хугацаа	Тайлант хугацаа 2017.05.03-2021.03.31	2021.03.31-нээрх нийт хуримтлагдсан	Эргэлзээтэй зардал		Тодруулгын дугаар
					Үл зөвшөөрөгдөх	Үл дэмжигдэх	
Санхүүжилтийн орлого:							
МСК-аас санхүүжилт орлого	-	-	2,741,044.77	2,741,044.77			2
Нийт орлого			2,741,044.77	2,741,044.77			
Гарсан зардал:							
Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл	-	-	-	-			4
Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	-	-	-	-			4.1
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	-	-	-	-			
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	-	-	-	-			4.2
Мониторинг, Үнэлгээ	-	-	-	-			
Мониторинг, Үнэлгээ	-	-	-	-			
Хөтөлбөрийн удирдлага	3,525,150.00*	-	2,741,044.77	2,741,044.77			5
Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх	1,232,722.74	-	701,277.33	701,277.33			5.1
Санхүүгийн удирдлага	1,299,986.28	-	1,175,870.44	1,175,870.44			5.2
Худалдан авах ажиллагааны удирдлага	892,441.00	-	863,897.00	863,897.00			5.3
Аудит	-	-	-	-			
Нийт зардал	3,525,150.00	-	2,741,044.77	2,741,044.77			
Хэмнэлт (зардалас давсан орлого) / (хэтрэлт)		-	-	-			
Санхүүжилтийн эхний үлдэгдэл		-	-	-			
Санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл		-	-	-			6

*БТТТС-ийн эх үүсвэрийн төсвийн МУЗГ-ын удирдан зориулах 3,525,150 ам.доллар нь энэхүү санхүүгийн аудитад хангаарна.

Зөвшөөрч баталсан: Гүйцэтгэх Захирал Э. Содонлогос

Санхүүгийн Захирал Г. Уранчимэг

Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

Хуудас | 18

4.3 ММСС-ийн 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны ИГУС-ийн эх үүсвэрийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан
(Бүх дүнг-ам, долларээр илэрхийлсэн)

	Төсөв	Өмнөх хугацаа	Тайлант хугацаа 2018.07.27-2021.03.31	2021.03.31-нээх нийт хуримтлагдсан	Эргэлзээтэй зардал		Гордуулгын дугаар
					Үл зөвшөөрөгдөх	Үл дамжигдах	
Санхүүжилтийн орлого:							
МСК-аас санхүүжилт орлого	-	-	22,788,943.79	22,788,943.79			2
Нийт орлого	-	-	22,788,943.79	22,788,943.79			
Гарсан зардал:							
Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл	22,035,281.84	-	17,641,620.74	17,641,620.74			4
Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	21,073,179.81	-	17,350,508.72	17,350,508.72			4.1
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	96,405.00	-	-	-			
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	865,697.03	-	291,112.02	291,112.02			4.2
Мониторинг, Үнэлгээ	2,000.00	-	-	-			
Мониторинг, Үнэлгээ	2,000.00	-	-	-			
Хөтөлбөрийн удирдлага	6,022,718.16	-	5,031,727.75	5,031,727.75			5
Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх	4,671,052.16	-	3,770,061.74	3,770,061.74			5.1
Санхүүгийн удирдлага	721,402.01	-	721,402.01	721,402.01			5.2
Худалдан авах ажиллагааны удирдлага	540,264.00	-	540,264.00	540,264.00			5.3
Аудит	90,000.00	-	-	-			
Нийт зардал	28,060,000.00	-	22,673,348.49	22,673,348.49			
Хамнэлт (зардалас давсан орлого) / (хэтрэлт)		-	115,595.30	115,595.30			
Санхүүжилтийн эхний үлдэгдэл		-	-	-			
Санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл		-	115,595.30	115,595.30			6

Зөвшөөрч баталсан: Гүйцэтгэх Захирал

Э.Содонтөгс

Санхүүгийн Захирал

Г.Урагчимэг

Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн нэмэлт тодруулга

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого

ММСС-ийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан бэлтгэхэд ашигласан нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогыг дараах хэсэгт харуулав.

1.1. Тайлан бэлтгэсэн үндэслэл

Тайлант хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг мөнгөн суурьт үндэслэн бэлтгэдэг. Энэ сууриар орлогыг мөнгөн хөрөнгө хүлээн авсан үед, зардлыг мөнгөн хөрөнгө гарсан үед хүлээн зөвшөөрдөг.

1.2. Орлого

Орлого нь дараах аргуудаар хүлээн авсан МСК-ын Буцалтгүй тусламжийн санхүүжилтээс бүрдэнэ.

- ММСС-ийн худалдан авсан бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөрийг АНУ-ын Төрийн сангаас бэлтгэн нийлүүлэгчдэд рүү шууд шилжүүлнэ. Төлбөрийг ам.доллар эсвэл бусад валютаар Төлбөрийн нэгдсэн систем ашиглан хийдэг.
- Дотоодын Зөвшөөрөгдсөн данснаас бэлтгэн нийлүүлэгчдэд эсвэл бусад төлбөр хүлээн авагчдад шилжүүлэх зорилготой төлбөрийг Төлбөрийн нэгдсэн системээр дамжуулан дотоодын банканд байршиж буй Зөвшөөрөгдсөн Дансанд хүлээн авна.

МСК-аас хүлээн авсан санхүүжилтийн хүүгийн орлогыг Худалдаа Хөгжлийн Банканд байршсан Хүүгийн хуримтлал дансад (ам.долларын нэг данс, төгрөгийн нэг данс) хуримтлуулж, улирал тутам хуримтлагдсан хүүг МСК-т шилжүүлдэг.

1.3. Зардал

Зардлыг бодитойгоор гарсан үед нягтлан бодох бүртгэлд зарцуулалтаар хүлээн зөвшөөрдөг.

1.4. Валютын хөрвүүлэлт

МСК-аас ам.доллараар илэрхийлсэн санхүүжилтийн орлогыг Худалдаа Хөгжлийн Банканд байршиж буй Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.долларын)-нд хүлээн авдаг. Ам.доллараас бусад төрлийн валютаар Зөвшөөрөгдсөн дансдын хооронд шилжүүлсэн санхүүжилтийг Худалдаа Хөгжлийн Банкны солилцооны ханшаар дотоодын валют руу хөрвүүлдэг.

Ам.доллараас бусад төрлийн валютаар Зөвшөөрөгдсөн данс (Төгрөгийн)-наас хийх төлбөрийг тухайн Зөвшөөрөгдсөн дансанд хүлээн авсан санхүүжилтүүдийн бодит солилцооны ханшны жигнэсэн дундаж ханшаар дотоодын валют руу хөрвүүлдэг.

Ам.доллараас бусад төрлийн валютаар Төлбөрийн нэгдсэн дансаас шууд төлбөр хийхэд Дотоод Бизнесийн Төв (IBC-Interior Business Center)-өөс санхүүжилт шилжүүлэх үеийн бодит солилцооны ханшаар хөрвүүлдэг. Төлбөрийн нэгдсэн дансаас ам.доллараас бусад валютаар хийсэн төлбөрийг нягтлан бодох бүртгэлд шилжүүлэн бичих эсвэл шаардлагатай залруулгыг хийхдээ Төлбөрийн нэгдсэн дансны хөрвүүлэлтийн ханшийг ашиглана. Монгол банкны тухайн өдрийн ханшийн хөрвүүлэлтээс үүсэн ханшийн зөрүүний олз, гэрзыг нягтлан бодох бүртгэлд хүлээн зөвшөөрнө.

Тайлагналын зорилгоор сар тутмын эцэст ам.доллараас бусад валютаарх бэлэн мөнгө болон банканд байршиж буй мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийг Монгол банкны тухайн өдрийн ханш ашиглан ам.доллар руу шилжүүлж ханшийн зөрүүг нягтлан бодох бүртгэлд хүлээн зөвшөөрдөг. Тайлант жилийн эцэст ам.доллараас бусад валютаарх мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн үлдэгдлийг 2,849.63 төгрөг гэсэн жигнэсэн дундаж ханшаар ам.долларт хөрвүүлж тайлагнасан.

Жигнэсэн дундаж ханш (ЖДХ)-ийг дараах томъёогоор тооцсон.

$$\text{ЖДХ} = \frac{(\text{Эхний үлдэгдэл, төгрөгөөр}) + (\text{Хөрвүүлэх төгрөг дүн})}{(\text{Эхний үлдэгдэл, ам. доллараар}) + (\text{Хөрвүүлэх ам. доллар дүн})}$$

1.5 Худалдан авсан үндсэн хөрөнгө

МСК-ын санхүүжилтээр худалдан авсан үндсэн хөрөнгийг капиталжуулахгүйгээр шууд зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг. 500 ам.доллараас дээш үнийн дүнтэй, 12 сараас их ашиглалтын хугацаатай үндсэн хөрөнгийг биет хяналтын зорилгоор “Үндсэн хөрөнгийн бүртгэл”-д бүртгэдэг.

2. МСК-ын санхүүжилтийн орлого (Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	БТТГГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
ДБТ-өөс АНУ дотор нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн	1,264,124.76	18,631,333.07	19,895,457.83
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (ам.доллар)	1,035,158.49	1,388,175.34	2,423,333.83
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (бусад валют)	441,761.52	750,935.38	1,192,696.90
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.доллар)	-	2,018,500.00	2,018,500.00
Нийт	<u>2,741,044.77</u>	<u>22,788,943.79</u>	<u>25,529,988.56</u>

2.1. МСК-аас нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн шууд төлбөр

МСК-аас ММСС-ийн худалдан авсан бараа, ажил, үйлчилгээг нийлүүлэгчдэд шууд хийсэн төлбөрийг харуулав.

	БТТГГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
ДБТ-өөс АНУ дотор нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн	1,264,124.76	18,631,333.07	19,895,457.83
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (ам.доллар)	1,035,158.49	1,388,175.34	2,423,333.83
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (бусад валют)	441,761.52	750,935.38	1,192,696.90
Нийт	<u>2,741,044.77</u>	<u>20,770,443.79</u>	<u>23,511,488.56</u>

2.2. МСК-аас ММСС-ийн Зөвшөөрөгдсөн дансанд хүлээн авсан санхүүжилт

ММСС нь 2018 оны 7 дугаар сарын 27-наас 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний хооронд МСК-аас КГУС-ийн зорилгоор нийт 2,018,500.00 ам.долларыг ММСС-ийн Худалдаа Хөгжлийн Банканд байршиж буй Зөвшөөрөгдсөн дансанд хүлээн авсан.

	БТТГГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.доллар)	-	2,018,500.00	2,018,500.00
Нийт	<u>-</u>	<u>2,018,500.00</u>	<u>2,018,500.00</u>

ММСС-ийн 2018 оны 7 дугаар сарын 27-наас 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний хооронд МСК-аас Зөвшөөрөгдсөн дансанд хүлээн авсан 2,018,500.00 ам.долларын санхүүжилтийг задлан харуулбал:

<u>Хугацаа</u>	<u>Дүн (ам.доллар)</u>
2020 оны 1 дүгээр сар	105,000.00
2020 оны 2 дугаар сар	218,000.00
2020 оны 3 дугаар сар	68,500.00
2020 оны 4 дүгээр сар	90,000.00
2020 оны 5 дугаар сар	120,000.00
2020 оны 6 дугаар сар	165,000.00
2020 оны 7 дугаар сар	155,000.00
2020 оны 8 дугаар сар	130,000.00
2020 оны 9 дүгээр сар	188,000.00
2020 оны 10 дугаар сар	121,000.00
2020 оны 11 дүгээр сар	135,000.00
2020 оны 12 дугаар сар	118,000.00
2021 оны 1 дүгээр сар	118,000.00
2021 оны 2 дугаар сар	137,000.00
2021 оны 3 дугаар сар	150,000.00
Нийт	<u>2,018,500.00</u>

3. МСК-ын санхүүжилтийн хүүгийн орлого (Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	<u>БТТГГС</u> <u>(2017.05.03-</u> <u>2021.03.31)</u>	<u>КГУС</u> <u>(2018.07.27-</u> <u>2021.03.31)</u>	<u>Нэгтгэсэн</u> <u>(2017.05.03-</u> <u>2021.03.31)</u>
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.доллар) - Хүүгийн орлого	-	1,101.36	1,101.36
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.доллар) - МСК руу шилжүүлсэн хүү	-	(1,101.36)	(1,101.36)
Нийт	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>БТТГГС</u> <u>(2017.05.03-</u> <u>2021.03.31)</u>	<u>КГУС</u> <u>(2018.07.27-</u> <u>2021.03.31)</u>	<u>Нэгтгэсэн</u> <u>(2017.05.03-</u> <u>2021.03.31)</u>
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг) - Хүүгийн орлого	-	45.47	45.47
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг) - МСК руу шилжүүлсэн хүү	-	(6.62)	(6.62)
Дамжуулагч банкны шимтгэл		(38.85)	(38.85)
Нийт	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

4. Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл (Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

4.1 Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах

	БТТГГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
Нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажил	-	13,763,773.72	13,763,773.72
Хөтөлбөрийн хяналт, менежментийн үйлчилгээ үзүүлэх, барилга угсралтын ажилд хяналт тавих үйлчилгээ	-	3,558,864.00	3,558,864.00
СР2 Тендерийн үнэлгээний хорооны гишүүний зардал	-	23,231.00	23,231.00
СР3 Тендерийн үнэлгээний хорооны гишүүний зардал	-	4,640.00	4,640.00
Нийт	-	17,350,508.72	17,350,508.72

4.2. Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах

	БТТГГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
Зардал нөхөхөд чиглэсэн дэд үйл ажиллагаанд үзүүлэх техникийн туслалцааны зөвлөхийн үйлчилгээ	-	166,783.25	166,783.25
СЕГ-ын Хэрэгжүүлэлтийн гэрээний хүрээнд нөхөн төлөх зардал	-	51,792.00	51,792.00
СЕГ-ын Хэрэгжүүлэлтийн гэрээний хүрээнд авах дотоодын зөвлөхүүдийн зардал	-	14,129.26	14,129.26
СЕГ-ын Хэрэгжүүлэлтийн гэрээний хүрээнд ММСС-аас шууд төлөх хэрэгжүүлэлтийн зардал	-	17,734.55	17,734.55
Тендерийн үнэлгээний бие даасан зөвлөхүүд	-	12,663.09	12,663.09
Зардал нөхөхөд чиглэсэн дэд үйл ажиллагаа - Бие даасан зөвлөхүүд	-	19,849.68	19,849.68
Зардал нөхөхөд чиглэсэн дэд үйл ажиллагаа - Оролцогч талуудтай харилцах	-	1,344.93	1,344.93
Зардал нөхөхөд чиглэсэн дэд үйл ажиллагаа - Сургалт	-	6,815.26	6,815.26
Нийт	-	291,112.02	291,112.02

5. Хөтөлбөрийн удирдлага (Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)**5.1. Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх**

	БТТГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
Нарийвчилсан зураг төслийн гүйцэтгэгч сонгон шалгаруулах тендерийн үнэлгээний хорооны зардал	69,693.71	-	69,693.71
Оффисын түрээсийн зардал	330,091.33	-	330,091.33
Оффисын байрны дотоод зохион байгуулалт, зураг төсөл боловсруулах зардал	48,974.39	-	48,974.39
УМС (MIS)-ийн дэд бүтцийн суурилуулалт, холбогдох үйлчилгээний зардал	53,000.00	-	53,000.00
Үндэсний ажлын албаны ажилтнуудын цалин	80,050.92	-	80,050.92
ММСС-ийн үйл ажиллагааг эхлүүлэх зардал	18,354.10	-	18,354.10
ММСС-ийн тээврийн хэрэгсэл	99,612.88	-	99,612.88
Гүйцэтгэх захиралд захиргааны дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ	1,500.00	-	1,500.00
ММСС-ийн ажилчдын цалин		1,473,496.60	1,473,496.60
Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл		188,944.09	188,944.09
Суутган тооцсон хувь хүний орлогын албан татвар		146,337.23	146,337.23
Хүний нөөцийн сонгон шалгаруулалтын зардал		91.93	91.93
Сургалт, семинар зохион байгуулах зардал		6,240.91	6,240.91
Бусад хүний нөөцтэй холбоотой зардал		126,393.29	126,393.29
Оффисын байрны түрээс		361,442.01	361,442.01
Тээврийн хэрэгслийн зогсоолын зардал		1,641.67	1,641.67
Оффисын ашиглалтын зардал		1,636.29	1,636.29
Оффисыг төвхнүүлэх зардал		164,150.90	164,150.90
Оффисын мэдээлэл технологи болон харилцаа холбооны зардал		162,100.53	162,100.53
Цэвэрлэгээ үйлчилгээний зардал		7,634.07	7,634.07
Оффисын урсгал засварын зардал		334.97	334.97
Оффисын бичиг хэрэг, ариутгал, хангамжийн материалын зардал		9,589.38	9,589.38
Оффисын кофе, цайны зардал	-	1,897.91	1,897.91
Бага үнэтэй зүйлс, материал	-	6,196.65	6,196.65
Оффисын бусад зардал	-	60.07	60.07
Зар сурталчилгааны зардал	-	28,080.58	28,080.58
Олон нийттэй харилцах зардал	-	752.09	752.09

	БТТГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
Олон нийтийн арга хэмжээний зардал	-	11,807.02	11,807.02
Телефон үйлчилгээний зардал	-	3,190.81	3,190.81
Харилцааны тоног төхөөрөмжийн зардал	-	28,602.91	28,602.91
Интернетийн үйлчилгээний зардал	-	23,508.31	23,508.31
Веб хост үйлчилгээний зардал	-	9,314.62	9,314.62
Олон улсын томилолтын зардал	-	71,255.96	71,255.96
Хурал зөвлөгөөний зардал	-	236.46	236.46
Уулзалтын зардал	-	651.58	651.58
Семинарын зардал		1,230.20	1,230.20
Түлш шатахууны зардал		1,189.64	1,189.64
Автомашин засвар үйлчилгээ		1,182.63	1,182.63
Банкны үйлчилгээний хураамж		68.84	68.84
Тендерийн үнэлгээний хорооны зардал		67,467.85	67,467.85
Лого, таних тэмдэг бүтээх, цахим хуудас хөгжүүлэх зардал		12,250.35	12,250.35
Оффисын хамгаалалтын систем		39,224.39	39,224.39
Серверийн өрөөний тоног төхөөрөмж		50,002.95	50,002.95
Хэвлэх, хувилах тоног төхөөрөмж		43,228.22	43,228.22
Оффисын тавилга, эд хогшил		135,143.77	135,143.77
Компьютер тоног төхөөрөмж		90,456.39	90,456.39
Хөрөнгийн даатгал		2,556.32	2,556.32
УМС (MIS)-ийн техник хангамж		229,300.61	229,300.61
УМС (MIS)-ийн програм хангамж		8,932.89	8,932.89
УМС (MIS)-ийн дэд бүтэц ба үйлчилгээ		252,186.79	252,186.79
Валютын ханшийн олз, гарз		51.06	51.06
Нийт	<u>701,277.33</u>	<u>3,770,061.74</u>	<u>4,471,339.07</u>

5.2. Санхүүгийн удирдлага

	БТТГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
Санхүүгийн төлөөлөгчийн зардал	1,117,042.46	721,402.01	1,838,444.47
Санхүүгийн төлөөлөгчийн зар сурталчилгааны зардал	15,015.16	-	15,015.16
Санхүүгийн төлөөлөгч болон Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгч сонгон шалгаруулах тендерийн үнэлгээний хорооны зардал	43,812.82	-	43,812.82
Нийт	<u>1,175,870.44</u>	<u>721,402.01</u>	<u>1,897,272.45</u>

5.3. Худалдан авах ажиллагааны удирдлага

	БТТГГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгчийн зардал	863,897.00	540,264.00	1,404,161.00
Нийт	<u>863,897.00</u>	<u>540,264.00</u>	<u>1,404,161.00</u>

6. Санхүүжилтийн үлдэгдэл (ам.доллараар илэрхийлсэн)

	БТТГГС (2017.05.03- 2021.03.31)	КГУС (2018.07.27- 2021.03.31)	Нэгтгэсэн (2017.05.03- 2021.03.31)
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.доллар)	-	114,283.21	114,283.21
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг)	-	113.78	113.78
Түлшний дебит картны данс (төгрөг)	-	351.49	351.49
Жижиг мөнгөн сангийн дебит картны данс (төгрөг)	-	730.86	730.86
Ам.долларын дебит картны данс (ам.доллар)	-	3.51	3.51
Замд яваа мөнгө (төгрөг)	-	112.45	112.45
Нийт	<u>-</u>	<u>115,595.30</u>	<u>115,595.30</u>

* 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ны өдөр Жижиг мөнгөн сангийн дебит картны данснаас Зөвшөөрөгдсөн данс (Төгрөгийн) руу шилжүүлсэн 319,913.92 төгрөг (112.45 ам.доллартай тэнцүү)-г замд яваа мөнгөний үлдэгдлээр тайлагнасан.

БЭЙКЕР ТИЛЛИ ДАЛАЙВАН АУДИТ

Аудит, баталгаажуулалт, хөрөнгийн болон
бизнесийн үнэлгээ, зөвлөх үйлчилгээ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот-16066
Баянгол дүүрэг, Амарсанаагийн гудамж-5
Утас: +976-70005401, 70005402
Факс: +976-70005403
E-mail: info@btdalaivanaudit.mn
Web site: www.btdalaivanaudit.mn

Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналт, Нийцэл болон Бусад Асуудлын талаарх Хараат Бус Аудиторын Тайлан

ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд
Монголын Мянганы Сорилтын Сан
Монгол улс, Улаанбаатар хот
UNESCO-ийн гудамж, Сүхбаатар дүүрэг
MPM Complex-ийн 5 дугаар давхар

Дараах догол мөрөнд дурдсаныг эс тооцвол, бид ММСС-ийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудитыг АНУ-ын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Ерөнхий Газраас гаргасан ЗГ-ын Аудитын стандартын санхүүгийн аудитад дагаж мөрдөх стандартууд болон АНУ-д нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн аудитын стандартын дагуу хийж гүйцэтгэж тайлангаа 2021 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдөр гаргасан.

Монгол улсад АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 4 дүгээр бүлгийн 4.16-р заалтад тусгагдсан тасралтгүй боловсролын хөтөлбөр хэрэгждэггүй ч манай аудиторуд ММНБИ-ийн Тасралтгүй боловсролын хөтөлбөрт шаардсаны дагуу жил тутам 20 цагийн мэргэжлийн сургалтанд хамрагддаг.

АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 5 дугаар бүлгийн 5.60-д харилцан хамааралгүй аудитын эрх бүхий байгууллагаас хөндлөнгийн чанарын үнэлгээ хяналтын үнэлгээ хийлгэхээр заасан байдаг боловч ММНБИ-ээс ийм хөтөлбөр хэрэгждэггүй. Харин Бейкер Тилли Интернэйшнл олон улсын сүлжээнээс бидний гүйцэтгэсэн аудитад сүлжээний түншлэгч байгууллагын партнёр болон менежерүүдийг багтаасан дотоод чанарын хяналтын үнэлгээг гурван жил тутамд хэрэгжүүлдэг учраас бид АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын холбогдох заалт хэрэгжээгүйгээс ноцтой үр дагавар үүсэхгүй гэж үзсэн.

Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналт (СТДХ)

Бид санхүүгийн тайлангийн аудитыг төлөвлөж гүйцэтгэх явцад ММСС-ийн СТДХ (дотоод хяналт)-ийг үнэлж санхүүгийн тайланд аудитын дүгнэлт гаргахад чиглэсэн аудитын горимыг тодорхойлсон ч ММСС-ийн дотоод хяналтын үр нөлөөтэй байдалд дүгнэлт өгөхийг зориогүй. Иймд бид дотоод хяналтын талаар дүгнэлт илэрхийлэхгүй.

Дотоод хяналтын дутагдалтай байдал нь дотоод хяналтын зохион байгуулалт эсвэл хэрэгжилтээс шалтгаалан удирдлага эсвэл ажилтнууд ердийн нөхцөлд өөрийн чиг үүргээ хэрэгжүүлэх явцдаа аливаа буруу тайлагналаас сэргийлэх, эсвэл буруу тайлагналыг илрүүлэх ба залруулах боломжгүй байдал юм. Материаллаг сул тал гэж дотоод хяналтын нэг эсвэл хэд хэдэн дутагдалтай байдлын нийлбэр бөгөөд эдгээрээс шалтгаалан байгууллагын санхүүгийн тайлангийн материаллаг буруу тайлагналаас сэргийлэх, эсвэл буруу тайлагналыг илрүүлэх ба залруулах боломжгүй байдлыг ойлгоно. Дотоод хяналтын ноцтой дутагдалтай тал нь дотоод хяналтын нэг эсвэл хэд хэдэн дутагдалтай байдлын нийлбэр бөгөөд материаллаг сул талаас бага нөлөөтэй боловч байгууллагын засаглах удирдлага анхаарлаа хандуулбал зохихуйц нөхцөл байдал юм.

Энэхүү хэсгийн эхний догол мөрөнд дурдсан хязгаарлалтын хүрээнд дотоод хяналтыг авч үзсэнээр бүх материаллаг сул тал эсвэл ноцтой дутагдалтай талыг тодорхойлох боломжгүй учраас аудитаар зарим материаллаг сул тал эсвэл ноцтой дутагдалтай тал илрээгүй байж болно. Ийм хязгаарлалтын хүрээнд хийгдсэн бидний аудитын явцад дотоод хяналтын материаллаг сул тал гэж үзэх асуудал илрээгүй. Бид энэхүү тайлангийн аудитаар илэрсэн асуудлын дэлгэрэнгүй гэсэн хэсэгт дотоод хяналтын ноцтой дутагдалтай тал гэж ангилсан асуудлуудыг харуулсан.

ММСС-ийн дотоод хяналтын үйл ажиллагааны талаар илэрсэн зарим асуудлыг бид 2021 оны 10 дугаар сарын 15-ны байдлаар тусдаа бэлтгэсэн Удирдлагын захидалдаа тайлагнасан.

Нийцэл ба Бусад Асуудал

ММСС-ийн санхүүгийн тайлан материаллаг буруу тайлагналгүй илэрхийлэгдсэн эсэх талаар зохистой баталгаа олж авах, санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүдэд шууд болон материаллаг нөлөө үзүүлэхүйц үл нийцэл байгаа эсэхийг тодорхойлохын тулд холбогдох гэрээ, хууль тогтоомж, нийлүүлэгчийн гэрээ, тусламжийн гэрээний тодорхой заалтуудад аудитын горим сорилыг хэрэгжүүлсэн. Тэдгээр заалтанд нийцсэн эсэх талаар дүгнэлт гаргах нь аудитын зорилго биш учраас бид аливаа дүгнэлт илэрхийлээгүй. Үл нийцэл эсвэл бусад асуудлын хувьд хэрэгжүүлсэн аудитын горимын сорилын үр дүнг ЗГ-ын Аудитын стандартад шаардсаны дагуу энэхүү тайлангийн аудитаар илэрсэн асуудлын дэлгэрэнгүй гэсэн хэсэгт тайлагнасан.

ММСС-ийн нийцлийн талаар илэрсэн зарим материаллаг бус асуудлыг бид 2021 оны 10 дугаар сарын 15-ны байдлаар тусдаа бэлтгэсэн Удирдлагын захидалдаа тайлагнасан.

Аудитаар илэрсэн асуудалд ММСС-аас өгсөн хариулт

Аудитаар илэрсэн асуудалд ММСС-аас өгсөн хариултыг мөн энэхүү тайлангийн аудитаар илэрсэн асуудлын дэлгэрэнгүй гэсэн хэсэгт тусгасан. ММСС-ийн хариулт нь санхүүгийн тайлангийн аудитын хэрэгжүүлэх горим сорилын хэсэгт хамаарахгүй учраас бид тэдгээр хариултын хувьд дүгнэлт илэрхийлэхгүй.

Тайлангийн зорилго

Энэхүү тайлан дотоод хяналт, нийцлийн хувьд бидний хэрэгжүүлсэн аудитын горим сорилын хамрах хүрээг харуулах зорилготой бөгөөд эдгээрийн үр дүнд байгууллагын дотоод хяналт эсвэл нийцлийн үр нөлөөтэй байдалд дүгнэлт өгөхгүй. Энэ тайлан нь ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу байгууллагын дотоод хяналт, нийцэлтэй холбоотой хэрэгжсэн аудитын салшгүй хэсэг болох учраас, өөр бусад зорилгоор ашиглагдахгүй.

Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК
2021 оны 10 дугаар сарын 15

5. ЭРГЭЛЗЭЭТЭЙ ЗАРДАЛ, АУДИТААР ИЛЭРСЭН АСУУДЛЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ**5.1 Аудитын үр дүнгийн дэлгэрэнгүй**

<i>Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан ба эргэлзээтэй зардал</i>	
Бид ММСС-ийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд “Хязгаарлалтгүй дүгнэлт” өгсөн. Аудитын үр дүнд БТТГС-ийн эх үүсвэрийн 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан, КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдрөөс 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд аливаа эргэлзээтэй зардал тайлагнаагүй гэж дүгнэв.	
<i>Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналт</i>	
Илэрсэн материаллаг сул тал	Байхгүй
Илэрсэн ноцтой дутагдалтай тал	3 асуудал илэрсэн
<i>Нийцэл ба Бусад Асуудал</i>	
Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд материаллаг нөлөөтэй үл нийцэл	Байхгүй
Материаллаг бус нөлөөтэй үл нийцэл	3 асуудал илэрсэн

5.2 Дотоод хяналттай холбоотой аудитаар илэрсэн асуудал**5.2.1 ММСС-ийн дотоод хяналтын бүрэлдэхүүн хэсэгт хамаарах зарим зарчим алдагдсан****Төрөл: Ноцтой дутагдалтай тал****Нөхцөл байдал**

Бид МСК-ын Аудитын зааварчилгааны дагуу ММСС-ийн Дотоод хяналтын тогтолцоог Америкийн Засгийн Газрын Хариуцлагын Албанаас гаргасан Дотоод хяналтын стандартад шаардсан Хяналтын орчин, Эрсдэлийн үнэлгээ, Хяналтын үйл ажиллагаа, Мэдээлэл ба харилцаа, Мониторинг гэсэн 5 бүрэлдэхүүн хэсэгт хамаарах 17 зарчмын дагуу үнэлж, зарим бүрэлдэхүүн хэсгийн хувьд цаашид анхаарвал зохих дараах асуудлуудыг тодорхойлов.

А. Хяналтын орчин**Удирдах зөвлөлийн хуралд төрийн байгууллагын саналын эрхтэй гишүүдийн оролцох байдал**

“ММСС-ийн Дүрэм”-д Удирдах зөвлөлийн хуралд оролцох боломжгүй төрийн байгууллагын саналын эрхтэй гишүүн нь өөрийгөө орлох албан тушаалтныг бичгээр томилохоор заасан ч орлох албан тушаалтны мэдээлэл (нэр, албан тушаал, орлох хугацаа гм) хурал болохоос өмнө ямар хугацаанд ММСС-д ирсэн байвал зохих талаар тодорхой заалт байхгүй. Хэрэв орлох албан тушаалтанг хурлын цаг хугацаатай хэт тулгаж томилсон тохиолдолд хурлын материал, шийдвэрлэх асуудлын талаар хангалттай ойлголтгүйгээр хуралд оролцох, шийдвэр гаргах эрсдэлтэй.

Удирдлагын багийн бүрэлдэхүүний өөрчлөлт

ММСС-ийн Удирдлагын баг нь хөтөлбөрийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээнд тусгагдсан үүрэг хариуцлагын хэрэгжилтийг хангах үүрэгтэй ба нийт 14 удирдах албан тушаалтнаас бүрдэнэ. 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний байдлаар 5 удирдах албан тушаалтны хөдөлмөрийн гэрээ тус бүр гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө ажилтны хүсэлтээр дуусгавар болсон байна. Бидний ажигласнаар удирдах багийн эдгээр албан тушаалтнуудаас дийлэнх нь ойролцоо цаг хугацаанд ажлаас чөлөөлөгдсөн нь шинэ захирал томилогдох хүртэл хугацаанд холбогдох ажил үүргийг бусад ажилтанд шилжүүлэх гэнэтийн шаардлага үүсэх, хавсран гүйцэтгэж буй ажилтны ажлын ачаалал нэмэгдэх, үүнтэй холбоотой удирдлагын шийдвэр гаргалт удаашрах гм эрсдэл үүссэн байх талтай.

Б. Эрсдэлийн үнэлгээ

ММСС-ийн байгууллагын түвшний эрсдэлийн үнэлгээ, санхүүгийн тайлагнал болон санхүүгийн мэдээллийн системийн эрсдэлийн үнэлгээ

ММСС нь санхүүгийн луйвар, авилгын эрсдэлийн үнэлгээ хийж “Санхүүгийн луйвар, авилгын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө”-г 2020 оны 5 дугаар сард батлан байгууллагын вебсайтаар байршуулсан байна. Аудитын явцад ММСС-ийн хийсэн санхүүгийн луйвар, авилгын эрсдэлийн үнэлгээг бидэнд ирүүлээгүй учраас тус үнэлгээнд санхүүгийн тайлагнал, санхүүгийн мэдээллийн системтэй холбоотой эрсдэлийг тодорхойлж үнэлсэн эсэх, хариу арга хэмжээ төлөвлөсөн эсэхийг тодорхойлох боломжгүй байв. Санхүүгийн төлөөлөгч ММСС-ийн нягтлан бодох бүртгэлийг хөтлөх, санхүүгийн тайланг бэлтгэх үүргийг хүлээж буй учраас ММСС нь Санхүүгийн төлөөлөгчтэй холбоотой санхүүгийн үйл ажиллагааны эрсдэл, санхүүгийн мэдээллийн системийн эрсдэлийг багтаан, эрсдэлийг үнэлж, зохих хариу арга хэмжээг төлөвлөх хэрэгтэй.

В. Мониторинг

ММСС-ийн Санхүүгийн Хариуцлагын Төлөвлөгөө, Худалдан авах ажиллагааны гарын авлага, Гэрээний удирдлага ба менежментийн гарын авлага, Хүний нөөцийн гарын авлагад тусгагдсан процесст тавих хяналтын мониторинг

ММСС нь МСК-аас гаргасан холбогдох бодлого, зааварчилгааг дагаж мөрдөхөөс гадна ММСС-ийн Санхүүгийн Хариуцлагын Төлөвлөгөө, Худалдан авах ажиллагааны гарын авлага, Гэрээний удирдлага ба менежментийн гарын авлага, Хүний нөөцийн гарын авлага зэргийг боловсруулан мөрддөг. Аудитын явцад эдгээр баримт бичгийн хүрээнд сонгон авсан түүвэрт хяналтын сорил хийж, илэрсэн асуудлуудыг “Удирдлагын захидал”-д харуулсан ба тэдгээр баримт бичигт тусгагдсан санхүүгийн болон худалдан авах ажиллагааны процесст ММСС, Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгч, Санхүүгийн төлөөлөгчөөс байнгын мониторинг хийж баримтжуулах нь зүйтэй.

Дотоод аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилт

Аудитын явцад бид ММСС-ийн Дотоод аудитын нэгжийн дүрэм, төлөвлөгөө, аудитын ажлын тайлантай танилцаж, аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаар ярилцсан. Дотоод аудитын нэгж 2019, 2020 онд Төсөл, хөтөлбөрийн худалдан авах ажиллагааны зааварчилгааны дагуу хийгдсэн худалдан авах ажиллагаа, гэрээний удирдлага ба менежмент, санхүүгийн үйл ажиллагаа, бага үнийн дүнтэй худалдан авах ажиллагаанд дотоод аудит хийж, үр дүнг Удирдах Зөвлөл болон гүйцэтгэх удирдлагад танилцуулсан байна. Эдгээр аудитаар нийт 52 зөвлөмж өгснөөс 12 нь бүрэн хэрэгжсэнийг Дотоод аудитын нэгж баталгаажуулж, 35 зөвлөмж хэрэгжих шатандаа байгаа, харин 5 зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангалтгүй гэж дүгнэсэн байна.

Шалгуур

Америкийн Засгийн Газрын Хариуцлагын Албанаас гаргасан Дотоод хяналтын стандартад дотоод хяналтын тогтолцоог “дотоод хяналт нь байгууллага зорилгодоо хүрэхийн тулд үйл ажиллагаандаа хүмүүс тасралтгүй хэрэгжүүлж байх нэг бүрэлдэхүүн хэсэг юм” гэж тодорхойлсон. Дотоод хяналтын тогтолцоог бүрдүүлдэг дараах 5 бүрэлдэхүүн хэсэгт хамаарах 17 зарчмыг заасан.

- Хяналтын орчин: Дотоод хяналтын тогтолцооны үндэс суурь бөгөөд байгууллага тавьсан зорилгодоо хүрэхийн тулд бий болгодог бүтэц зохион байгуулалт, дэг журмын нэгдэл.
- Эрсдэлийн үнэлгээ: Байгууллага тавьсан зорилгоо хангахад тулгарч болох эрсдэлээ үнэлж, тэдгээрт чиглэсэн оновчтой хариу арга хэмжээг тодорхойлох үйл явц.
- Хяналтын үйл ажиллагаа: Байгууллагын тавьсан зорилгодоо хүрэхийн тулд дотоод хяналтын тогтолцоо, байгууллагын мэдээллийн систем зэрэгт учирч болох эрсдэлийн хариу арга хэмжээ авахын тулд удирдлагаас бодлого журам гарган хэрэгжүүлэх үйл явц.

- Мэдээлэл ба харилцаа: Байгууллагын удирдлага болон ажилтнууд хоорондын харилцаж буй мэдээлэл болон дотоод хяналтын тогтолцоонд ашиглагдаж буй мэдээллийн чанартай байдал.
- Мониторинг: Удирдлагын зүгээс ажлын гүйцэтгэлийн чанар үнэлэх, аудит, бусад хяналт шалгалтаар илэрсэн асуудлыг нэн даруй шийдвэрлэх үйл ажиллагаа.

Шалтгаан

ММСС-ийн тайлбар:

А хэсэг. Хяналтын орчин – Удирдах зөвлөлийн хуралд Засгийн газрын саналын эрхтэй гишүүдийн оролцоо гэсэн А хэсгийн тухайд, ММСС нь “Монголын Мянганы сорилтын сан” УТҮГ-ын дүрмийн 3.12 (в) (i) хэсэгт заасны дагуу, хурлын талаарх шаардлагатай мэдээллийг (ээлжит хурлын товыг хурлаас дор хаяж 7 өдрийн өмнө, ээлжит бус хурлын товыг доод тал нь 48 цагийн өмнө) Удирдах зөвлөлийн бүх саналын эрхтэй гишүүдэд хүргүүлдэг. Гэвч саналын эрхтэй гишүүд нь хүргүүлсэн мэдээллийг хүлээн авсны дараа хуралд оролцохыг зөвшөөрсөн боловч хүндэтгэн үзэх гэнэтийн шалтгааны улмаас (гэнэт өвдөх, Ерөнхий сайд гэнэт дуудах зэрэг) хурал эхлэхийн өмнөхөн хамгийн сүүлийн мөчид төлөөний хүнээ томилох тохиолдол хэд хэдэн удаа гарсан болно.

Б хэсэг. Эрсдэлийн үнэлгээ- ММСС нь АНУ-ын МСК-ын тусламжтайгаар эрсдэлийн удирдлагын сургалт, семинарууд зохион байгуулан төслийн хэрэгжилт, худалдан авах ажиллагаа болон санхүүгийн үйл ажиллагаатай холбоотой эрсдлүүдийг тодорхойлох эрсдэлийн үнэлгээ хийж, эрсдлүүдээ тодорхойлон, бүртгэл хөтөлж ирсэн. ММСС-ын Санхүүгийн луйвар, авилгын эрсдэлийн үнэлгээг АНУ-ын МСК-ын Санхүүгийн луйвар эрсдэл хариуцсан ахлах захирал Кристофер П. Виллиамс-тай williamscp@mcc.gov хаягаар шууд хандан авах боломжтой.

Нөлөөлөл

Хэрэв дотоод хяналтын стандартад заасан дотоод хяналтын тогтолцооны нэг эсвэл хэд хэдэн бүрэлдэхүүн хэсэг нь бүтцийн хувьд оновчтой биш, зохистой хэрэгждэггүй, үр нөлөөгүй, эсвэл бүрэлдэхүүн хэсгүүд нь цогц байдлаар ажилладаггүй бол байгууллагын дотоод хяналтын тогтолцоо үр нөлөөгүй байна. Үүний үр дүнд, байгууллагад аливаа дотоод хяналт сул, эсвэл хэрэгжиж буй дотоод хяналт нь үр нөлөөгүй, эсвэл удирдлага дотоод хяналтыг үл ойшоон хэрэгжүүлэхгүй байх нь аливаа луйвар залилан гарах боломж бий болгох эрсдэлтэй.

Аудитын зөвлөмж

Хүчтэй дотоод хяналтын тогтолцоо нь байгууллагын “сайн засаглал”-ын нэг хэмжүүр болж байдаг. Иймд, дотоод хяналтын тогтолцоог илүү оновчтой ба системтэй бүрдүүлэхийн тулд Америкийн Засгийн Газрын Хариуцлагын Албанаас гаргасан Дотоод хяналтын стандартад заасан зарчмуудыг хангаж буй эсэхийг удирдлагын зүгээс үнэлж үзэх нь зүйтэй. Бидний аудитаар ажиглагдсан хяналтын орчин, эрсдэлийн үнэлгээ, хяналтын мониторингтой холбоотой асуудлуудад ММСС-ийн удирдлага анхаарлаа хандуулж, сайжруулах арга хэмжээг төлөвлөж хэрэгжүүлнэ гэдэгт найдаж байна.

Удирдлагын хариу

ММСС аудиторын зөвлөмжийг хүлээн зөвшөөрч байна. Цаашид ийм дутагдал гаргахгүй байх эсхүл ийм дутагдал гарахаас урьдчилан сэргийлэхийн тулд бид бүхий л шаардлагатай буюу холбогдох арга хэмжээг авах болно.

5.2.2. Холбоотой талууд болон холбоотой талын ажил гүйлгээг тодорхойлоогүй, тодруулгыг хийгээгүй

Төрөл: Ноцтой дутагдалтай тал

Нөхцөл байдал

Аудитын явцад бид ММСС-аас холбоотой талуудыг тодорхойлсон байдал, холбоотой талын ажил гүйлгээний талаар тодруулга хийсэн талаар асууж, холбогдох дэмжих баримтуудыг хүссэн. Гэвч ММСС энэ талаар ямар нэг зохицуулалтын бодлого байхгүй ба аливаа баримтжуулалт хийгээгүй гэж мэдэгдсэн.

ММСС-ийн ажилтан сонирхлын зөрчлөөс ангид байх зорилгыг хангах, холбогдох эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор ММСС нь Сонирхлын зөрчлийн бодлого боловсруулж мөрддөг. Тус бодлогын дагуу ММСС-ийн ажилтан бүр ажил үүргээ эхлэхийн өмнө Сонирхлын зөрчлийг таних шалгах хуудсыг бэлтгэж, мэдэгдэлд гарын үсэг зурна. Түүнчлэн тендерийн үйл явцад үүсч болох аливаа сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэхийн тулд Тендерийн хорооны гишүүн Нууц хадгалах гэрээг байгуулдаг.

Шалгуур

Нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн нягтлан бодох бүртгэлийн зарчим (НХЗНББЗ)-д багтсан Нягтлан бодох бүртгэлийн стандартын кодчилол (НББСК) 850-д байгууллагын ердийн үйл ажиллагаанд тохиолддог нөхөн олговор, зардлын хөнгөлөлт эсвэл ижил төстэй зүйлсээс бусад материаллаг "холбоотой талын ажил гүйлгээ"-г санхүүгийн тайлангийн нэмэлт тодруулгад тусгахыг шаарддаг. Холбоотой тал гэсэн тодорхойлолтонд өмчийн аргаар хөрөнгө оруулалт хийсэн хараат компаниуд ба хөрөнгө оруулагчид, ажилтнуудад үр өгөөж хүртээх итгэлцлийн сангууд, үндсэн өмчлөгчид, удирдлага болон үндсэн өмчлөгчид эсвэл удирдлагын ойрын гэр бүлийн гишүүд багтана. Холбоотой талын ажил гүйлгээг нягтлан бодох бүртгэлд хүлээн зөвшөөрөөгүй ч энэ ажил гүйлгээг санхүүгийн тайлангийн нэмэлт тодруулгад заавал тусгана. Нэгдсэн хяналт эсвэл нэгдсэн удирдлагаас шалтгаалж тайлагнагч байгууллагын санхүүгийн байдал эсвэл үйл ажиллагааны үр дүнд чухал нөлөө бүхий өөрчлөлт орохоор бол хэдийгээр өмчийн оролцоотой байгууллагуудын хооронд ажил гүйлгээ гараагүй ч эзэмшил эсхүл удирдлагын хяналтын багцтай холбоотой тодруулга хийхийг шаарддаг.

Шалтгаан

ММСС-ийн тайлбар: ММСС нь ашиг сонирхлын зөрчил болон холбоотой талын гүйлгээ гарахаас сэргийлэх зорилгоор хэд хэдэн бодлогын баримт бичиг, журмуудыг мөрдлөг болгон ажилладаг.

1. ММСС-ийн Санхүүгийн луйвар, авилгын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө;
2. Ёс зүйн дүрэм;
3. ММСС-ийн Сонирхлын зөрчлийн бодлого.

ММСС-ийн бүх ажилтан хөдөлмөрийн гэрээ байгуулахын өмнө Ашиг сонирхлын зөрчлийн мэдүүлэг өгдөг бөгөөд цаашид жил бүр тус мэдүүлгийг шинэчилж мэдүүлдэг. Түүнчлэн санхүүгийн луйвар, авилгын эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх сургалт тогтмол зохион байгуулдаг ба аливаа санхүүгийн луйвар, авилгын тохиолдлыг шууд мэдэгдэх 24 цагийн турш утсаар мэдэгдэх боломжийг бүрдүүлж ажилладаг. МСК-ын Худалдан авах ажиллагааны зааварчилгааны дагуу Тендерийн үнэлгээний бие даасан гишүүнээр ажиллахын өмнө ашиг, сонирхлын зөрчлийн мэдүүлэг өгч, Мэдээллийн нууцлалыг хадгалах гэрээ байгуулдаг. Ашиг, сонирхлын зөрчилтэй байх тохиолдолд Тендерийн үнэлгээний бие даасан гишүүнийг сольж, цаашид тухайн тендерийн үнэлгээнд оролцуулдаггүй.

ММСС нь зөвхөн Компакт гэрээний хэрэгжилтийг хангах үүрэг бүхий УТҮГ бөгөөд өмчийн оролцоотой аливаа охин компани эсхүл салбар компани байхгүй.

Иймд ММСС-ийн 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний байдлаарх Санхүүжилтийн хариуцлагын тайланд тодруулах аливаа холбоотой талуудын гүйлгээ байхгүй болно.

Нөлөөлөл

ММСС нь холбоотой талуудын харилцаа, ажил гүйлгээ, үлдэгдлийг тодорхойлоогүй, санхүүгийн тайланд холбогдох тодруулга хийгээгүй учраас бид аудитаар холбоотой талуудыг тодорхойлох, үнэлэх, санхүүгийн тайланд эрсдэл учруулах нөлөөллийг харгалзан үзэх горимуудыг хэрэгжүүлэх боломжгүй байсан, мөн энэ талаар хангалттай аудитын нотолгоо олж авч чадаагүй.

Аудитын зөвлөмж

ММСС холбоотой талуудыг тодорхойлох, холбоотой талын ажил гүйлгээг нэмэлт тодруулгад тусгах талаар бодлого процедурыг тодорхойлж, Санхүүгийн Хариуцлагын Төлөвлөгөөний баримт бичигт тусгах хэрэгтэй. Энэ бодлого процедурын хүрээнд ММСС холбоотой талуудын хоорондын харилцаа, холбоотой талын ажил гүйлгээний дүн, эдгээр ажил гүйлгээний үлдэгдлийг жилийн эцсийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн нэмэлт тодруулгад тусгахаар зохицуулсан байна.

Удирдлагын хариулт

ММСС нь тайлант хугацаанд холбоотой талуудын гүйлгээ гараагүй болохыг тодруулахын хамт одоогийн мөрдлөг болгож буй дүрэм журам нь аливаа ашиг, сонирхлын зөрчлийг илрүүлэхэд тавигдах шаардлагыг зохих хэмжээнд хангасан гэж үзэж байна. Түүнчлэн ММСС-ын санхүү, бүртгэлийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг хариуцан явуулдаг Санхүүгийн төлөөлөгчийн мэдэгдэж буйгаар МСК-ын бусад орнуудад хэрэгжүүлж буй Мянганы Сорилтын Сангуудын туршлагад холбоотой талуудыг тодорхойлж тайлагндаггүй байна. Хэдий тийм боловч, МСК нь аудиторын дээрх зөвлөмжтэй санал нийлсэн тохиолдолд ММСС нь холбоотой талуудын бодлогыг тодорхойлох, холбоотой талуудын гүйлгээг Санхүүгийн Хариуцлагын тайланд тусгайлан тусгах талаар цаашид анхаарч ажиллах болно.

Аудиторын хариулт

Удирдлага холбоотой талуудыг тодорхойлох, холбоотой талын ажил гүйлгээг бүртгэх, тайлагнах бодлого процедур байхгүй, холбогдох нотлох баримт материалгүй нөхцөлд “аливаа холбоотой тал болон холбоотой талуудын ажил гүйлгээ байхгүй” гэсэн нэмэлт тодруулга хийх боломжгүй.

5.2.3. Санхүүгийн төлөөлөгч нь бизнесийн тасралтгүй байдлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан гамшгаас сэргийлэх төлөвлөгөөний туршилт хийгээгүй

Төрөл: Ноцтой дутагдалтай тал

Нөхцөл байдал

Санхүүгийн төлөөлөгчийн боловсруулсан "Бизнесийн тасралтгүй байдлын төлөвлөгөө"-нд тусгагдсан гамшгаас сэргийлэх төлөвлөгөөний туршилт тайлант хугацаанд бодитоор хийгдээгүй.

Шалгуур

Байгууллагын тасралтгүй үйл ажиллагааны схем зохистой ажиллаж буй эсэхийг баталгаажуулж байхын тулд "Бизнесийн тасралтгүй байдлын төлөвлөгөө"-нд багтсан гамшгаас сэргийлэх төлөвлөгөөг доод тал нь жилд нэг удаа тестлэн шалгах ёстой.

Шалтгаан

ММСС-ийн тайлбар: 2021 оны 3 дугаар сарын 1-ний өдөр Санхүүгийн төлөөлөгчийн серверийг ММСС-ийн серверийн өрөөнд байрлуулсан. Гамшгаас сэргийлэх төлөвлөгөөнд тусгагдсан туршилтыг серверийн байнгын байршилаас хийхээр төлөвлөж байсан. Гэвч суурилуулах шаардлагатай зарим эд ангиуд (ММСС-ийн серверийн цахилгааны хүчдэлтэй нийцүүлэх эд анги болох PDU)-ын ирэх хугацаа хойшлогдсон болон ЗГ-аас үүрэг болгосон COVID-н үеийн тусгаарлалт зэрэг зарим нэг төлөвлөгдөөгүй асуудлуудаас үүдэн төлөвлөгөөт туршилтыг цаг хугацаанд нь гүйцэтгэх боломжгүй болсон.

Нөлөөлөл

Гамшгаас сэргийлэх төлөвлөгөө нь зохистой ажиллахгүй нөхцөлд систем тасалдсан үед түүнийг богино хугацаанд хэвийн байдалд эргэн оруулах боломжгүй байдал үүсэх, системийн ажиллагааны сул талыг олж илрүүлэхгүй байх эрсдэлтэй.

Аудитын зөвлөмж

Санхүүгийн төлөөлөгч нь гамшгаас сэргийлэх төлөвлөгөөг хамгийн багадаа жилд нэг удаа тестлэн шалгаж, үр дүнг баримтжуулах хэрэгтэй.

Удирдлагын хариулт

Санхүүгийн төлөөлөгч нь аудиторын зөвлөмжийг хүлээн зөвшөөрч байна. Санхүүгийн төлөөлөгчийн Гамшгаас сэргийлэх төлөвлөгөөнд хамгийн багадаа жилд нэг удаа тест хийж шалгана гэж заасан байдаг. Өгөгдөл сэргээх тест нь өгөгдлийг зөв баталгаажуулж буй эсэхийг шалгах ба төстийн үр дүнг баримтжуулан серверийн бүртгэлийн дэвтэрт хөтлөнө.

5.3 Гэрээ, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцлэлтэй холбоотой аудитаар илэрсэн асуудал

5.3.1 Хөдөлмөрийн загвар гэрээнд албан тушаал тус бүрийн хөдөлмөрийн нөхцөлийн талаар заалт байхгүй

Төрөл: Материаллаг бус үл нийцэл

Нөхцөл байдал

Хөдөлмөрийн гэрээнд заавал байх ёстой гол нөхцөл болох "хөдөлмөрийн нөхцөл"-ийн талаар заалт байхгүй байна.

Шалгуур

Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 21.3-т хөдөлмөрийн гэрээ байгуулах үед мөн хуулийн 21.1-т заасан гол нөхцөлийн аль нэгийг талууд тохироогүй бол хөдөлмөрийн гэрээ байгуулсанд тооцохгүй гэж заасан байдаг.

Шалтгаан

ММСС-ийн тайлбар: Хөдөлмөрийн гэрээний загварыг МСК болон ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлөөс баталсан.

Нөлөөлөл

Хөдөлмөрийн гэрээний хөдөлмөрийн нөхцөл дутуу байгаа учир ММСС-г ажилчидтай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулсанд тооцохгүй байх үндэслэлтэй бөгөөд уг үйлдлийг Монгол Улсын Зөрчлийн тухай хуулийн (2017) 10.16 дугаар зүйлийн 4.3 дахь хэсгийг зөрчсөн гэж үзнэ. Тодруулбал ажил олгогч ажилтантай хөдөлмөрийн гэрээг бичгээр байгуулахгүйгээр ажил, үүрэг гүйцэтгүүлсэн гэж үзэж, ажил олгогч буюу ММСС-аар учруулсан хохирол, нөхөн төлбөрийг гаргуулж, 1,500,000 төгрөг (ойролцоогоор 526,5 ам.доллар) -өөр торгоно.

Аудитын зөвлөмж

Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 3.1.10 болон Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 3.1.4-т зааснаар хөдөлмөрийн нөхцөл гэдэгт хөдөлмөрлөх явцад хүний ажиллах чадвар, эрүүл мэндэд дагнасан буюу хамссан байдлаар нөлөөлөх ажлын байрны болон үйлдвэрлэлийн орчныг ойлгоно. MNS 5080:2001 стандарт – "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал. Үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй. Ажиллах нөхцөл, тэдгээрийн ангилал, хүчин зүйл. Хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээ" –ний дагуу, ажлын нөхцөлийг хэвийн ба хэвийн бус гэж ангилдаг. Ажлын нөхцөл болон ангиллыг энэхүү стандартын дагуу үнэлж, тодорхойлно. ММСС-ийн албан тушаал тус бүрийн ажиллах нөхцөлийг үнэлж, тодорхойлсны дараа хөдөлмөрийн гэрээний загварт албан тушаал бүрийн хөдөлмөрийн нөхцөлийн зүйл, заалтыг нэмэх шаардлагатай.

Удирдлагын хариу

ММСС нь аудитын зөвлөмжийг хүлээн зөвшөөрч байна. Хөдөлмөрийн гэрээнд өөрчлөлт оруулах нь МСК болон ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлийн шийдвэрээс хамаарна. Иймд ММСС нь энэ асуудлыг МСК-аас бичгээр зөвшөөрөл авч, ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд батлуулах хүсэлтээ танилцуулах болно.

5.3.2 Хүний нөөцийн гарын авлагад илүү цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлсийг ялгаатай нөхцөлөөр олгох тухай заалт тусгагдсан

Төрөл: Материаллаг бус үл нийцэл

Нөхцөл байдал

Зөвхөн А бүлгийн туслах ажилтан Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шаардлагыг үндэслэн сард 40 цагаас илүүгүй ажилласан тохиолдолд нэмэгдэл хөлс авах эрхтэй байна. Илүү цаг гэдэг нь Хүний нөөцийн гарын авлагын 7.3-т заасны дагуу хуваарьт ажлын өдрөөс илүү ажилласан цаг эсхүл хуваарьт ажлын долоо хоног эсхүл албан ёсны амралтын өдрүүдэд ажилласан цагийг хэлнэ.

Шалгуур

Олон Улсын Санхүүгийн Корпорацийн Гүйцэтгэлийн Стандарт 2–ын зорилгод ММСС нь шударга байдал, үл ялгаварлан гадуурхалтыг дэмжиж, үндэсний хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн тухай хууль тогтоомжийг дагаж мөрдөхийг дэмжинэ гэж заасан.

Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 52, 53 дугаар зүйлд зааснаар, хэрэв илүү цагаар болон долоо хоногийн амралтын өдөр ажилласан ажилтныг нөхөн амруулаагүй бол түүнд 1.5 дахин, түүнээс дээш хэмжээгээр нэмэгдүүлсэн цалин хөлс олгоно. Нийтээр амрах баярын өдөр ажилласан ажилтныг нөхөн амруулаагүй бол дундаж цалин хөлсийг нь 2.0 дахин нэмэгдүүлж олгоно. Илүү цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлсийг хамтын болон хөдөлмөрийн гэрээгээр зохицуулна.

Шалтгаан

ММСС-ийн тайлбар: МСК-ын Хүнийн нөөцийн журмын дагуу ММСС-ийн Хүний нөөцийн гарын авлагыг боловсруулж, батлуулсан.

Нөлөөлөл

Хөдөлмөрийн тухай хуулиар хүнийг үндэс угсаа, арьсны өнгө, хүйс, нийгмийн гарал эсвэл байдал, хөрөнгө чинээ, шашин шүтлэг, албан тушаал, боловсрол, үзэл бодлоор нь ялгаварлан гадуурхах, хязгаарлах, эсхүл давуу тал олгохыг хориглодог.

Илүү цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлсийг зөвхөн А бүлгийн туслах ажилтнуудад олгож, ажилчдыг албан тушаал, боловсролоор нь ялгаварлан гадуурхаж буй нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийг зөрчсөн хэрэг болно.

Аудитын зөвлөмж

Хүний нөөцийн гарын авлагад заасны дагуу илүү цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлстэй холбоотой асуудлыг Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуулийн заалтыг үндэслэн зохицуулах ёстой. Илүү цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлс олгохын оронд нөхөн амруулах нь илүү зохистой байдаг.

Хөдөлмөрийн тухай хууль болон Хүний нөөцийн гарын авлагад нийцүүлэн “Ажилтан илүү цагаар ажилласан бол ийнхүү ажилласан хугацаатай тэнцэх хугацаагаар нөхөн амруулна” гэсэн утгатай илүү цагаар ажиллахтай холбоотой заалтыг хөдөлмөрийн гэрээнд нэмж оруулахыг зөвлөж байна.

Удирдлагын хариу

ММСС нь аудитын зөвлөмжийг хүлээн зөвшөөрч байна. Хөдөлмөрийн гэрээнд өөрчлөлт оруулах нь МСК болон ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлийн шийдвэрээс хамаарна. Иймд ММСС нь энэ асуудлыг МСК-аас бичгээр зөвшөөрөл авч, ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд батлуулах хүсэлтээ танилцуулах болно.

5.3.3 Хүний нөөцийн гарын авлагад ажилтныг халах тохиолдолд хөдөлмөрийн гэрээ цуцлах бичгэн мэдэгдлийн оронд нэг сарын цалин хөлс олгох заалт тусгагдсан

Төрөл: Материаллаг бус үл нийцэл

Нөхцөл байдал

Хүний нөөцийн гарын авлагын 11.2 дахь хэсэгт "Хэрэв мэдэгдэл өгөөгүй тохиолдолд ММСС нь тус мэдэгдэх хугацааны оронд нэг (1) сарын цалинтай тэнцэх олговор олгоно" гэж заасан. Дараах тохиолдолд нэг (1) сарын өмнө мэдэгдсэний үндсэн дээр хөдөлмөрийн гэрээг цуцалж болно. ММСС нь мэдэгдэх хугацааны оронд нэг (1) сарын цалин хөлс олгохоор сонгож болох бусад тохиолдол:

- ММСС дахь тухайн ажилтны албан тушаалын орон тоо хасагдсан.

Шалгуур

2006 оны 7 дугаар сарын 3-ны өдрийн Хөдөлмөрийн тухай хуулийн зарим зүйл заалтыг тайлбарлах тухай Улсын Дээд шүүхийн 33-р тогтоолын 17-р зүйлд заасны дагуу ажил олгогч буюу ММСС нь албан тушаалын орон тоо цомхтгосон тохиолдолд ажилтанд 30 хоногийн өмнө хөдөлмөрийн гэрээ цуцлах тухайгаа бичгээр мэдэгдэж, ажилтан мэдэгдэл хүлээн авсныг гарын үсэг зуруулж, баталгаажуулах ёстой.

Ажилтан мэргэжил, ур чадвар, эрүүл мэндийн хувьд гүйцэтгэж байгаа ажил, албан тушаалдаа тэнцэхгүй болсон нь тогтоогдсон гэсэн үндэслэлээр хөдөлмөрийн гэрээ цуцлах тохиолдолд дээрхтэй ижил шаардлага тавигдана.

Шалтгаан

ММСС-ийн тайлбар: Хүний нөөцийн журмын 11.3 дугаар хэсэгт орон тооны цомхтголын үед дагаж мөрдөх журмыг тодорхойлсон байдаг. Гэтэл энэ хэсэг нь 11.2 дугаар хэсэгт давхардаж орсон байна.

Нөлөөлөл

Орон тооны цомхтгол хийхдээ ажилтанд хөдөлмөрийн гэрээ цуцлах талаар урьдчилан бичгээр мэдэгдэлгүйгээр хөдөлмөрийн гэрээ цуцлах нь процедурын алдаа болдог. Хэдийгээр ажилтан мэдэгдэх хугацааны оронд нэг сарын цалин авахаар хүлээн зөвшөөрсөн байсан ч ажил олгогчийн эсрэг шүүхэд нэхэмжлэл гаргах эрхтэй.

Хөдөлмөрийн маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны практик жишээн дээрээс үзэхэд, дээрхтэй ижил тохиолдолд ажилтан нь ажил олгогчийн эсрэг нэхэмжлэл гаргасан бөгөөд Шүүгч нэхэмжлэлийг хүлээн авч ажилтныг эргүүлэн ажилд авах, хуулийн маргааны үеийн бүх цалин хөлсийг нөхөн төлөхийг ажил олгогчид даалгасан байна.

Аудитын зөвлөмж

".. .. мэдэгдэх хугацааны оронд нэг (1) сарын цалинтай тэнцэх олговор олгох" гэсэн бүх хэсгийг устгахыг зөвлөж байна. Энэхүү заалт нь Улсын Дээд шүүхийн 2006 оны 7 дугаар сарын 3-ны өдрийн 33 дугаар тогтоолын 17 дугаар зүйлтэй нийцэхгүй байгаа тул орон тооны цомхтголын үеийн процедурын алдаа болно.

Удирдлагын хариу

ММСС нь аудитын зөвлөмжийг хүлээн зөвшөөрч байна. Хөдөлмөрийн гэрээнд өөрчлөлт оруулах нь МСК болон ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлийн шийдвэрээс хамаарна. Иймд ММСС нь энэ асуудлыг МСК-аас бичгээр зөвшөөрөл авч, ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд батлуулах хүсэлтээ танилцуулах болно.